

2024/2097

12.8.2024

**PRAKTISCHE UITVOERINGSBEPALINGEN VOOR HET REGLEMENT VOOR DE
PROCESVOERING VAN HET GERECHT**

[2024/20977]

INHOUDSOPGAVE

	<i>Bladzijde</i>
I. INLEIDENDE BEPALINGEN	5
II. GRIFFIE	5
A. Lokalen van de griffie	5
B. Register	6
C. Zaaknummer	6
D. Procesdossier en inzage van het procesdossier	7
D.1. Houden van het procesdossier	7
D.2. Inzage van het dossier en verkrijging van afschriften van het dossier van de zaak	7
1) Gemeenschappelijke bepalingen	7
2) Rechtstreekse beroepen	8
3) Prejudiciële zaken	8
E. Originelen van de arresten en beschikkingen	8
F. Getuigen en deskundigen	9
G. Griffierecht en invordering van gelden	9
H. Publicatie, verspreiding en uitzending op het internet	9
III. ALGEMENE BEPALINGEN OVER DE BEHANDELING VAN DE ZAKEN	10
A. Betekeningen	10
B. Termijnen	10
C. Bescherming van de gegevens in voor het publiek toegankelijke akten en documenten	10
C.1. Gemeenschappelijke bepaling	10
C.2. Rechtstreekse beroepen	11
C.3. Prejudiciële zaken	11
D. Vertegenwoordiging	11
E. Voeging	12
F. Interventie	12
G. Vertrouwelijke behandeling in rechtstreekse beroepen	12
G.1. Algemeen	12
G.2. Vertrouwelijke behandeling in geval van een verzoek tot interventie	13
G.3. Vertrouwelijke behandeling in geval van voeging van zaken	14
G.4. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 103 van het Reglement voor de procesvoering	15
G.5. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 104 van het Reglement voor de procesvoering	16
G.6. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering	16

IV.	PROCESSTUKKEN EN DE BIJLAGEN DAARBIJ IN RECHTSTREEKSE BEROEPEN	16
A.	Opmaak van de processtukken en de bijlagen daarbij	16
A.1.	De door partijen neergelegde processtukken	16
A.2.	Staat van bijlagen	17
A.3.	Bijlagen	17
B.	Neerlegging van de processtukken en de bijlagen daarbij per e-Curia	18
C.	Neerlegging op een andere wijze dan via e-Curia	18
D.	Weigering van processtukken en stukken	19
E.	Regularisatie van de processtukken en de bijlagen daarbij	19
E.1.	Algemeen	19
E.2.	Gevallen van regularisatie van de verzoekschriften	19
E.3.	Gevallen van regularisatie van andere processtukken	19
V.	PROCESSTUKKEN EN DE BIJLAGEN DAARBIJ IN PREJUDICIELE ZAKEN	20
A.	Opmaak van de processtukken en de bijlagen daarbij	20
A.1.	Processtukken die door de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden zijn neergelegd	20
A.2.	Staat van bijlagen	21
A.3.	Bijlagen	21
B.	Neerlegging van de processtukken en de bijlagen daarbij	21
C.	Regularisatie van de processtukken en de bijlagen daarbij	22
VI.	SCHRIFTELIJKE BEHANDELING	22
A.	Lengte van de memories	22
A.1.	Rechtstreekse beroepen	22
A.2.	Prejudiciële zaken	23
A.3.	Regularisatie van te lange memories	23
B.	Structuur en inhoud van de memories	23
B.1.	Rechtstreekse beroepen (andere dan die betreffende intellectuele-eigendomsrechten)	23
1)	Inleidend verzoekschrift	23
2)	Verweerschrift	25
3)	Repliek en dupliek	25
B.2.	Zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten	25
1)	Inleidend verzoekschrift	25
2)	Memorie van antwoord	25
3)	Incidenteel beroep en memories van antwoord op het incidenteel beroep	26
B.3.	Prejudiciële zaken	26
VII.	MONDELINGE BEHANDELING	26
A.	Houden van zittingen	26
A.1.	Gemeenschappelijke bepaling	26
A.2.	Rechtstreekse beroepen	26
A.3.	Prejudiciële zaken	27

B.	Vorbereiding van de pleitzitting	27
B.1.	Gemeenschappelijke bepalingen	27
B.2.	Rechtstreekse beroepen	28
B.3.	Prejudiciële zaken	28
C.	Verloop van de pleitzitting	29
D.	Deelname aan een terechtzitting per videoconferentie	31
D.1.	Verzoek om gebruik te maken van videoconferentie	31
D.2.	Technische voorwaarden	32
D.3.	Praktische aanbevelingen	32
E.	Vertolking	32
F.	Proces-verbaal van de pleitzitting	32
G.	Uitzending van de terechtzittingen	33
H.	Lezing van de conclusie van de advocaat-generaal en uitspraak van het eindarrest	33
VIII.	RECHTSBIJSTAND	34
A.1.	Rechtstreekse beroepen	34
A.2.	Prejudiciële zaken	35
IX.	SPOEDPROCEDURES	35
A.	Versnelde procedure	35
A.1.	Rechtstreekse beroepen	35
1)	Verzoek om een versnelde procedure	35
2)	Verkorte versie	36
3)	Verweerschrift	36
4)	Mondelinge behandeling	37
A.2.	Prejudiciële zaken	37
B.	Opschorting en andere voorlopige maatregelen in rechtstreekse beroepen	37
X.	INWERKINGTREDING VAN DEZE PRAKTISCHE UITVOERINGSBEPALINGEN	38
BIJLAGEN		
Bijlage 1:	Lijst van vermeldingen (punten 15, 16 en 18 van deze PUB)	39
Bijlage 2:	Voorwaarden waarvan de niet-inachtneming reden is om het verzoekschrift niet te betekenen (punt 131 van deze PUB)	40
Bijlage 3:	Vormvoorschriften waarvan de niet-inachtneming reden voor uitstel van de betekening is (punt 132 van deze PUB)	41
Bijlage 4:	Vormvoorschriften waarvan de niet-inachtneming de betekening niet verhindert (punt 133 van deze PUB)	42

HET GERECHT,

Gezien artikel 243 van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht (PB 2015, L 105, blz. 1, zoals laatstelijk gewijzigd op 10 juli 2024),

Overwegende hetgeen volgt:

Bij verordening (EU, Euratom) 2024/2019 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie ⁽¹⁾ is een nieuw artikel 50 ter in het Statuut ingevoegd, dat bepaalt dat het Hof van Justitie aan het Gerecht verzoeken om een prejudiciële beslissing doorzendt die uitsluitend betrekking hebben op het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, accijnzen, het douanewetboek, de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, schadevergoeding en bijstand aan reizigers bij instapweigering of vertraging of annulering van vervoersdiensten of de regeling voor handel in broeikasgas-emissierechten.

Het Gerecht heeft zijn Reglement voor de procesvoering met name gewijzigd om de regels vast te stellen die het dient te volgen bij de behandeling van prejudiciële verwijzingen die door het Hof van Justitie worden doorgezonden en om een aantal bepalingen van het Reglement te vereenvoudigen of te verduidelijken.

De omvang van de wijzigingen van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht vereist een herschikking van de geldende Praktische uitvoeringsbepalingen.

Ten behoeve van een grotere transparantie en rechtszekerheid en de goede uitvoering van het Reglement voor de procesvoering is het noodzakelijk om uitvoeringsbepalingen vast te stellen voor de taken van de griffier, met name die in verband met het houden van het register en de procesdossiers, de regularisatie van de processtukken en de stukken, de betekening daarvan en het griffierecht.

In het belang van een goede rechtsbedeling moeten aan de vertegenwoordigers van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: "Statuut") bedoelde belanghebbenden, net als aan de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat, praktische aanwijzingen worden gegeven over de wijze waarop zij de processtukken en stukken moeten indienen en zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op de pleitzitting voor het Gerecht.

De vertrouwelijke behandeling van de processtukken en stukken werpt specifieke vragen op.

Er moet bijzonder grote aandacht worden besteed aan de bescherming van persoonsgegevens en andere gevoelige gegevens in documenten die toegankelijk zijn voor het publiek.

De griffier moet erop toezien dat de processtukken en stukken die in het procesdossier worden opgenomen in overeenstemming zijn met de bepalingen van het Statuut, het Reglement voor de procesvoering en de onderhavige Praktische uitvoeringsbepalingen.

De neerlegging van processtukken en stukken die niet in overeenstemming zijn met het Statuut, het Reglement voor de procesvoering en de onderhavige Praktische uitvoeringsbepalingen leiden mede tot een, soms aanzienlijk, langere procesduur en hogere proceskosten.

Wanneer de vertegenwoordigers van de partijen, handelend in hun hoedanigheid van medewerker van de justitie, en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat de onderhavige Praktische uitvoeringsbepalingen in acht nemen, dragen zij met hun procedurele loyaliteit bij tot een doeltreffende rechtspleging, doordat zij het Gerecht in staat stellen om de processtukken en stukken die zij neerleggen op dienstige wijze te behandelen en zij daarmee voorkomen dat, voor zover het de in deze Praktische uitvoeringsbepalingen behandelde punten aangaat, artikel 139, onder a), van het Reglement voor de procesvoering moet worden toegepast.

Het herhaaldelijk niet in acht nemen van de voorschriften van het Reglement voor de procesvoering of de onderhavige Praktische uitvoeringsbepalingen, waardoor om regularisatie moet worden gevraagd, kan ertoe leiden dat de daarmee samenhangende kosten voor de behandeling door het Gerecht moet worden vergoed overeenkomstig artikel 139, onder b), van het Reglement voor de procesvoering.

⁽¹⁾ PB L, 2024/2019, 12.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj>.

De behandeling van inlichtingen of stukken die op grond van artikel 105, lid 1 of lid 2, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd, wordt geregeld in het besluit dat het Gerecht krachtens artikel 105, lid 11, van het Reglement voor de procesvoering vaststelt. ⁽²⁾

De uitzending van de terechtzittingen wordt geregeld door de artikelen 110 bis en 219 van het Reglement voor de procesvoering, en de griffie moet erop toezien dat de nadere regels die het Gerecht op basis van deze artikelen zal vaststellen eenvormig en correct worden toegepast.

De regels betreffende de neerlegging en de betekening van processtukken met behulp van de applicatie e-Curia zijn vastgelegd in het besluit dat het Gerecht op basis van artikel 56 bis, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering heeft vastgesteld. ⁽³⁾

Na raadpleging van de lidstaten, de instellingen, organen en instanties die het vaakst betrokken zijn bij procedures bij het Gerecht en de Raad van de balies van de Europese Unie (CCBE),

STELT DE VOLGENDE PRAKTISCHE UITVOERINGSBEPALINGEN VAST:

I. INLEIDENDE BEPALINGEN

1. De onderhavige uitvoeringsbepalingen (hierna: "PUB") verduidelijken en preciseren een aantal bepalingen van het Reglement voor de procesvoering en hebben tot doel om de vertegenwoordigers van de partijen en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden in staat te stellen om rekening te houden met aspecten die het Gerecht in aanmerking moet nemen, meer bepaald betreffende de neerlegging van processtukken en stukken, de opmaak en de vertaling ervan alsook de vertolking ter pleitzitting.
2. De definities die zijn opgenomen in artikel 1 van het Reglement voor de procesvoering zijn van toepassing op deze PUB.

II. GRIFFIE

A. Lokalen van de griffie

3. De griffie bevindt zich op het volgende adres:
Griffie van het Gerecht van de Europese Unie
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg
Het e-mailadres van de griffie is: GC.Registry@curia.europa.eu
4. De griffie is op alle werkdagen geopend. Als werkdagen worden beschouwd alle dagen behalve de zaterdagen, de zondagen en de wettelijke feestdagen die zijn opgenomen in de lijst als bedoeld in artikel 58, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering.
5. Wanneer een werkdag in de zin van punt 4 hierboven een vrije dag voor de ambtenaren en personeelsleden van de instelling is, wordt een bijzondere dienst ingesteld om te verzekeren dat de griffie tijdens de normale openingsuren bereikbaar is.

⁽²⁾ Besluit (EU) 2016/2387 van het Gerecht van 14 september 2016 betreffende de beveiligingsvoorschriften die van toepassing zijn op de inlichtingen of stukken die op grond van artikel 105, lid 1 of lid 2, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd (PB 2016, L 355, blz. 18) (hierna: "besluit van het Gerecht van 14 september 2016").

⁽³⁾ Besluit van het Gerecht van 10 juli 2024 betreffende de neerlegging en de betekening van processtukken met behulp van de applicatie e-Curia (PB L, 2024/2096, 12.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2096/oj) (hierna: "besluit van het Gerecht van 10 juli 2024").

6. De openingsuren van de griffie zijn:
 - 's morgens, van maandag tot en met vrijdag, van 9.30 uur tot 12.00 uur,
 - 's middags, van maandag tot en met donderdag, van 14.30 uur tot 17.30 uur, en op vrijdag van 14.30 uur tot 16.30 uur.
7. Een half uur voor het begin van een pleitzitting is de griffie toegankelijk voor de personen die voor die zitting zijn opgeroepen.
8. Buiten de openingsuren van de griffie kunnen de bijlage als bedoeld in artikel 72, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering en de processtukken als bedoeld in artikel 147, lid 6, artikel 205, lid 2, en artikel 239, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering op elk uur van de dag en de nacht rechtsgeldig worden neergelegd bij de dienstdoende bewaker bij de ingang van het gebouw van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Deze maakt een aantekening van de datum en het uur van de neerlegging, die gelden als bewijs, en geeft een ontvangstbewijs af.

B. Register

9. In het register worden alle documenten ingeschreven die worden opgenomen in de dossiers van de aan het Gerecht voorgelegde zaken.
10. In het register worden tevens de inlichtingen of stukken ingeschreven die op grond van artikel 105, lid 1 of lid 2, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd, die worden behandeld volgens het besluit van het Gerecht van 14 september 2016.
11. De inschrijvingen in het register worden doorlopend in oplopende volgorde genummerd. Zij geschieden in de procestaal. Zij bevatten met name de datum van neerlegging en van inschrijving, het zaaknummer en de aard van het stuk.
12. Het in elektronische vorm bijgehouden register is zodanig opgezet dat geen enkele inschrijving kan worden gewist en dat iedere latere wijziging van een inschrijving traceerbaar is.
13. Overeenkomstig artikel 125 quater van het Reglement voor de procesvoering worden de stukken die worden overgelegd in het kader van de procedure inzake de minnelijke regeling in de zin van de artikelen 125 bis tot en met 125 quinquies van het Reglement voor de procesvoering, ingeschreven in een specifiek register waarop de regeling in de artikelen 36 en 37 van dat Reglement niet van toepassing is.

C. Zaaknummer

14. Bij de inschrijving in het register van een inleidend verzoekschrift of de doorzending van een verzoek om een prejudiciële beslissing door het Hof van Justitie overeenkomstig artikel 50 ter van het Statuut krijgt de zaak een volgnummer, voorafgegaan door "T-" en gevolgd door het jaarcijfer.
15. De verzoeken in kort geding, de verzoeken tot interventie, de verzoeken tot rectificatie of tot uitlegging, de verzoeken om een verzuim om te beslissen te herstellen, de verzoeken tot herziening, de verzoeken in verzet tegen een bij verstek gewezen arrest of in derdenverzet, de verzoeken tot begroting van kosten en de aanvragen voor rechtsbijstand die verband houden met aanhangige beroepen of prejudiciële zaken, krijgen hetzelfde volgnummer als de hoofdzaak, gevolgd door een vermelding waaruit blijkt dat het om een afzonderlijke bijzondere procedure gaat.
16. Een aanvraag voor rechtsbijstand die is ingediend voordat een beroep wordt ingesteld, krijgt een volgnummer dat wordt voorafgegaan door "T-", gevolgd door het jaarcijfer en een specifieke vermelding.
17. Een beroep dat wordt ingesteld nadat met betrekking daartoe een aanvraag voor rechtsbijstand is ingediend, krijgt hetzelfde zaaknummer als deze aanvraag, zonder de specifieke vermelding.

18. Een zaak die door het Hof van Justitie na vernietiging wordt terugverwezen, krijgt het volgnummer dat er voorheen door het Gerecht aan was toegewezen, gevolgd door een specifieke vermelding.
19. De betrokken vermeldingen zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze PUB.
20. Het volgnummer van de zaak, met inbegrip van eventuele vermeldingen, en de partijen worden vermeld in de processtukken, in de briefwisseling betreffende de zaak, in de publicaties van het Gerecht en in de documenten en inlichtingen betreffende de zaak die voor het publiek toegankelijk zijn. Wanneer gegevens overeenkomstig de artikelen 66, 66 bis of 201 van het Reglement voor de procesvoering worden weggelaten, wordt de aanduiding van de partijen dienovereenkomstig aangepast.

D. Procesdossier en inzage van het procesdossier

D.1. Houden van het procesdossier

21. Het dossier van de zaak bevat de processtukken, in voorkomend geval vergezeld van de bijlagen, en alle andere documenten die voor de beslissing van de zaak in aanmerking worden genomen, alsmede de briefwisseling met de partijen en het bewijs van betekening. Het bevat in voorkomend geval ook uittreksels uit de processen-verbaal van de zitting van de kamer, het proces-verbaal van de vergadering met partijen, het rapport ter terechtzitting in rechtstreekse beroepen, het proces-verbaal van de pleitzitting en het proces-verbaal van de instructiezitting, alsmede de in deze zaak geregistreerde beslissingen en vaststellingen.
22. Op elk document dat in het dossier wordt opgenomen, moeten het in punt 11 hierboven bedoelde registernummer en een volgnummer worden vermeld. Bovendien worden de door de partijen, de nationale rechterlijke instanties en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden neergelegde processtukken en eventuele afschriften daarvan voorzien van de datum van neerlegging en van inschrijving in het register in de procestaal.
23. De vertrouwelijke en de niet-vertrouwelijke versies van de processtukken en de bijlagen daarbij worden in het procesdossier afzonderlijk bewaard.
24. De stukken die betrekking hebben op de bijzondere procedures bedoeld in punt 15 hierboven, worden in het procesdossier afzonderlijk bewaard.
25. De stukken die worden overgelegd in het kader van de procedure inzake de minnelijke regeling in de zin van artikel 125 bis van het Reglement voor de procesvoering worden opgeborgen in een dossier dat gescheiden is van het procesdossier.
26. Een processtuk en de bijlagen daarbij die in een bepaalde zaak zijn neergelegd en in het procesdossier zijn opgenomen, kunnen niet in aanmerking worden genomen voor het in staat brengen van een andere zaak.
27. Na afloop van de procedure bij het Gerecht zorgt de griffie voor het sluiten en archiveren van het procesdossier en het dossier bedoeld in artikel 125 quater, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering. Het gesloten dossier bevat een lijst van alle in het dossier opgenomen stukken, alsmede de bewijzen van betekening en een verklaring van de griffier dat het dossier volledig is.
28. De behandeling van de inlichtingen of stukken die op grond van artikel 105, lid 1 of lid 2, van het Reglement voor de procesvoering zijn overgelegd, wordt geregeld door het besluit van het Gerecht van 14 september 2016.

D.2. Inzage van het dossier en verkrijging van afschriften van het dossier van de zaak

1) Gemeenschappelijke bepalingen

29. Op verzoek van een derde verstrekt de griffier een afschrift van beschikkingen, indien deze niet reeds voor het publiek toegankelijk zijn en geen vertrouwelijke informatie bevatten, alsmede uittreksels uit het register.

2) Rechtstreekse beroepen

30. De vertegenwoordigers van de hoofdpartijen kunnen in de lokalen van de griffie het procesdossier inzien.
31. De vertegenwoordigers van de overeenkomstig artikel 144 van het Reglement voor de procesvoering toegelaten interveniënten hebben hetzelfde recht op inzage van het procesdossier als de hoofdpartijen, behoudens het bepaalde in artikel 144, leden 5 en 7, van het Reglement voor de procesvoering.
32. Wanneer rechtstreekse beroepen worden gevoegd, hebben de vertegenwoordigers van alle partijen recht op inzage van het procesdossier van de zaken waarop de voeging betrekking heeft, behoudens het bepaalde in artikel 68, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering. Dit inzagerecht geldt echter niet wanneer een gemeenschappelijke pleitzitting wordt georganiseerd overeenkomstig artikel 106 bis van het Reglement voor de procesvoering.
33. De persoon die op grond van artikel 147 van het Reglement voor de procesvoering een aanvraag voor rechtsbijstand heeft ingediend zonder bijstand van een advocaat, heeft recht op inzage van het dossier betreffende de rechtsbijstand. Wanneer een advocaat is aangewezen om hem te vertegenwoordigen, heeft alleen deze vertegenwoordiger recht op inzage van het dossier.
34. Het recht op inzage van de vertrouwelijke versie van de processtukken en de eventuele bijlagen daarbij wordt alleen verleend aan de partijen ten aanzien waarvan geen vertrouwelijke behandeling is gevraagd of toegestaan.
35. Voor de inlichtingen of stukken die krachtens artikel 105, lid 1 of lid 2, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd, wordt verwezen naar punt 28 hierboven.
36. De voorschriften in de punten 30 tot en met 35 hierboven hebben geen betrekking op de toegang tot het dossier bedoeld in artikel 125 quater, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering. De toegang tot dit specifieke dossier wordt geregeld door diezelfde bepaling van het Reglement voor de procesvoering.

3) Prejudiciële zaken

37. De vertegenwoordigers van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden of de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat, kunnen in de lokalen van de griffie het procesdossier, met inbegrip van het aan het Gerecht overgelegde nationale dossier, inzien.
38. Wanneer prejudiciële zaken worden gevoegd, hebben de vertegenwoordigers van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden of de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat, recht op inzage van het procesdossier van de zaken waarop de voeging betrekking heeft. Dit inzagerecht geldt echter niet wanneer een gemeenschappelijke pleitzitting wordt georganiseerd overeenkomstig artikel 214 bis van het Reglement voor de procesvoering.
39. De persoon die op grond van artikel 239 van het Reglement voor de procesvoering een aanvraag voor rechtsbijstand heeft ingediend zonder bijstand van een advocaat, heeft recht op inzage van het dossier betreffende de rechtsbijstand. Wanneer een advocaat is aangewezen om hem te vertegenwoordigen, heeft alleen deze vertegenwoordiger recht op inzage van het dossier.

E. Originelen van de arresten en beschikkingen

40. De originelen van de arresten en beschikkingen van het Gerecht worden ondertekend door middel van een gekwalificeerde elektronische handtekening. Zij worden in elektronische en onveranderlijke vorm, in chronologische volgorde, opgeslagen op een speciale server voor archivering op lange termijn. De elektronische kopie van de voor eensluidend gewaarmerkte versie van het arrest of de beschikking wordt geprint en aan het dossier van de zaak toegevoegd.
41. De beschikkingen houdende rectificatie van een arrest of een beschikking, de arresten of beschikkingen houdende uitlegging van een arrest of een beschikking, de arresten gewezen op verzet tegen een bij verstek gewezen arrest, de arresten en beschikkingen gewezen op derdenverzet of op een verzoek tot herziening en die met een gekwalificeerde elektronische handtekening zijn ondertekend, worden opgeslagen op een speciale server voor archivering op lange termijn, samen met en onscheidbaar van het betrokken arrest of de betrokken beschikking van het Gerecht dat of die met een gekwalificeerde elektronische handtekening is ondertekend en een door de griffier ondertekend document met toelichtingen.

42. Wanneer het arrest of de beschikking van het Gerecht met de hand is ondertekend, wordt in de kantlijn van het betrokken arrest of de betrokken beschikking melding gemaakt van de met een gekwalificeerde elektronische handtekening ondertekende beslissing van het Gerecht waarbij dat arrest of die beschikking wordt gerectificeerd of uitgelegd of waarbij uitspraak wordt gedaan op verzet, derdenverzet of op een verzoek tot herziening. Het afschrift van de voor eensluidend gewaarmerkte versie van de beslissing die door middel van een gekwalificeerde elektronische handtekening is ondertekend, wordt geprint en aan de papieren versie van de minuut van het arrest of de beschikking gehecht.
43. Wanneer een met de hand ondertekende beslissing van het Gerecht aanleiding heeft gegeven tot een beslissing van het Hof van Justitie in hogere voorziening of in heroverweging, wordt deze beslissing in papieren versie bewaard samen met en onscheidbaar van de aan de griffie van het Gerecht toegezonden versie van het betrokken arrest of de betrokken beschikking van het Hof van Justitie en de door de griffier ondertekende toelichting in de kantlijn van de beslissing van het Gerecht.
44. De door middel van een gekwalificeerde elektronische handtekening ondertekende beslissingen van het Gerecht die hebben geleid tot een beslissing van het Hof van Justitie in hogere voorziening of in heroverweging worden opgeslagen op een speciale server voor archivering op lange termijn, samen met en onscheidbaar van de aan de griffie van het Gerecht toegezonden versie van het betrokken arrest of de betrokken beschikking van het Hof van Justitie en een door de griffier ondertekend document met toelichtingen.

F. Getuigen en deskundigen

45. De griffier treft de nodige maatregelen voor de uitvoering van beschikkingen inzake deskundigenonderzoeken en het horen van getuigen.
46. De griffier laat zich door de getuigen de bewijsstukken betreffende hun kosten en gederfd inkomen en door de deskundigen een honorariumnota ter zake van hun werkzaamheden en kosten overhandigen.
47. De griffier laat door de kas van het Gerecht de betalingen van de aan de getuigen en deskundigen verschuldigde bedragen verrichten, zulks overeenkomstig het Reglement voor de procesvoering. In geval van een geschil over deze bedragen wendt de griffier zich tot de president om hierover te doen beslissen.

G. Griffierecht en invordering van gelden

48. Wanneer in rechtstreekse beroepen een partij of een indiener van een verzoek tot interventie herhaaldelijk de voorschriften van het Reglement voor de procesvoering of van deze PUB niet in acht neemt, int de griffier overeenkomstig artikel 139, onder b), van het Reglement voor de procesvoering een griffierecht dat niet meer dan 10 000 EUR mag bedragen.
49. Indien ten behoeve van de kas van het Gerecht bedragen moeten worden gevorderd die uit hoofde van rechtsbijstand of aan getuigen of deskundigen zijn betaald of die onnodige kosten ten laste van het Gerecht in de zin van artikel 139, onder a), van het Reglement voor de procesvoering zijn, vordert de griffier deze bedragen van de partij te wier laste zij komen.
50. Wanneer voldoening van de in de punten 48 en 49 hierboven bedoelde bedragen binnen de door de griffier bepaalde termijn is uitgebleven, kan de griffier het Gerecht verzoeken om een beschikking met executoriale kracht te geven; zo nodig vordert hij de gedwongen tenuitvoerlegging daarvan.

H. Publicatie, verspreiding en uitzending op het internet

51. De griffier draagt zorg voor de in het Reglement voor de procesvoering bedoelde bekendmakingen in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
52. De griffier draagt zorg voor de bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van de mededelingen over de ingestelde beroepen, de door het Hof van Justitie doorgezonden verzoeken om een prejudiciële beslissing en de eindbeslissingen, behalve wanneer de eindbeslissing wordt gegeven vóór de betekening ervan.

53. De griffier ziet erop toe dat de memories of schriftelijke opmerkingen die zijn neergelegd krachtens artikel 202, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering, worden gepubliceerd overeenkomstig de voorwaarden van artikel 202, lid 3, van dit Reglement, waarbij de bescherming van persoonsgegevens wordt gewaarborgd.
54. De griffier ziet erop toe dat de in de artikelen 110 bis en 219 van het Reglement voor de procesvoering bedoelde uitzending van de terechtzittingen plaatsvindt met inachtneming van het door het Gerecht vastgestelde besluit.
55. De griffier ziet erop toe dat de rechtspraak van het Gerecht openbaar wordt gemaakt met inachtneming van de voorwaarden die het Gerecht heeft vastgesteld. Deze voorwaarden zijn beschikbaar gesteld op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

III. ALGEMENE BEPALINGEN OVER DE BEHANDELING VAN DE ZAKEN

A. Betekeningen

56. Het afschrift van het te betekenen stuk gaat vergezeld van een brief waarin het zaaknummer en het registernummer worden vermeld en een korte omschrijving van het stuk wordt gegeven.
57. Wanneer tevergeefs is getracht het verzoekschrift aan de verweerder te betekenen, verleent de griffier de verzoeker een termijn om, naargelang het geval, aanvullende informatie ten behoeve van de betekening te verstrekken of te verzoeken om op eigen kosten te mogen gebruikmaken van een gerechtsdeurwaarder voor een nieuwe betekening.

B. Termijnen

58. Artikel 58, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering, dat bepaalt dat de termijn waarvan de laatste dag een zaterdag, een zondag of een erkende feestdag is, aan het einde van de daaropvolgende werkdag verstrijkt, is alleen van toepassing wanneer de volledige termijn, termijn wegens afstand inbegrepen, eindigt op een zaterdag, een zondag of een erkende feestdag. De lijst van de erkende feestdagen wordt jaarlijks gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/nl/).
59. Een verzoek om termijnverlenging moet naar behoren met redenen zijn omkleed en tijdig, vóór afloop van de gestelde termijn, worden ingediend.
60. Het verzoek om verlenging van de in artikel 86, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde termijn moet vóór het verstrijken van deze termijn worden ingediend of, wanneer het Gerecht de beslissing betekent om zonder mondelinge behandeling uitspraak te doen, onmiddellijk na deze betekening. Het verzoek moet met redenen zijn omkleed en de handeling vermelden die de handeling waarvan nietigverklaring wordt gevorderd, vervangt of wijzigt, alsmede het aanvangstijdstip van de in artikel 86, leden 2 en 3, gestelde termijnen waarbinnen om nietigverklaring kan worden verzocht van de handeling die de aanpassing van het verzoekschrift rechtvaardigt. De in artikel 86, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde termijn kan niet worden verlengd tot na de in artikel 86, leden 2 en 3, bedoelde termijnen.
61. Een termijn kan slechts om uitzonderlijke redenen meer dan eenmaal worden verlengd.

C. Bescherming van de gegevens in voor het publiek toegankelijke akten en documenten

C.1. Gemeenschappelijke bepaling

62. Het Gerecht ziet erop toe dat bij de vervulling van zijn gerechtelijke taken het beginsel van openbaarheid van de rechtspleging en informatieverstrekking aan het publiek wordt verzoend met de bescherming van persoonsgegevens en de bescherming van bepaalde andere gegevens die worden vermeld in de zaken waarvan het kennisneemt. De op dit gebied toepasselijke bepalingen van het Reglement voor de procesvoering houden rekening met de specifieke kenmerken van de twee soorten procedures waarvoor het Gerecht bevoegd is. Het betreft de artikelen 66 en 66 bis betreffende de weglating van gegevens in rechtstreekse beroepen en artikel 201 betreffende de anonimisering en weglating van gegevens in prejudiciële zaken.

C.2. Rechtstreekse beroepen

63. Elke vertegenwoordiger van een partij in een geding voor het Gerecht kan een verzoek krachtens artikel 66 van het Reglement voor de procesvoering indienen om de persoonsgegevens van een natuurlijke persoon, ongeacht of het gaat om een partij die hij vertegenwoordigt of om een derde, in het kader van een procedure weg te laten, zodat de identiteit van de betrokkene niet openbaar wordt gemaakt.
64. Elke vertegenwoordiger van een partij in een geding voor het Gerecht kan overeenkomstig artikel 66 bis van het Reglement voor de procesvoering verzoeken om andere gegevens dan persoonsgegevens van een natuurlijke persoon, zoals de naam van een rechtspersoon of gegevens die onder het zakengeheim vallen, weg te laten in documenten die toegankelijk zijn voor het publiek.
65. De vertegenwoordiger van een verzoeker tot interventie beschikt over dezelfde mogelijkheden.
66. Een verzoek om weglating van gegevens kan in elke stand van het geding worden gedaan, maar het is van belang dat het bij de griffie van het Gerecht wordt ingediend zodra het eerste processtuk wordt neergelegd dat de betrokken gegevens bevat en in elk geval voordat informatie over de betrokken zaak op internet wordt gepubliceerd of verspreid, zodat de weglating niet zinloos wordt.
67. Het verzoek moet bij afzonderlijke akte worden ingediend en moet nauwkeurig aangeven op welke gegevens het betrekking heeft.
68. Het verzoek tot weglating van andere dan persoonsgegevens van natuurlijke personen, als bedoeld in artikel 66 bis van het Reglement voor de procesvoering, moet worden omkleed met gegronde redenen die rechtvaardigen dat deze gegevens niet openbaar worden gemaakt.

C.3. Prejudiciële zaken

69. Behoudens bijzondere omstandigheden maakt het Gerecht de naam en de voornaam van de in het verzoek om een prejudiciële beslissing vermelde natuurlijke personen onleesbaar en doet het in voorkomend geval hetzelfde met andere gegevens waardoor die personen kunnen worden geïdentificeerd, wanneer dat nog niet is gedaan door de verwijzende rechter voordat deze zijn verzoek toezendt of door het Hof van Justitie voordat het verzoek aan het Gerecht wordt doorgezonden. De in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden moeten in hun opmerkingen de aldus doorgevoerde onleesbaarmaking eerbiedigen.
70. Wanneer een partij in een prejudiciële zaak bij het Gerecht wenst dat haar identiteit of persoonsgegevens betreffende een of meer bij het hoofdgeding betrokken natuurlijke personen, ongeacht of het gaat om partijen bij dat geding dan wel derden, niet openbaar worden gemaakt in het kader van een prejudiciële zaak voor het Gerecht – of, omgekeerd, wanneer deze partij wenst dat haar identiteit en die gegevens in het kader van die zaak openbaar worden gemaakt – kan zij het Gerecht in elk geval verzoeken om te beslissen of de gegevens in de betrokken zaak al dan niet geheel of gedeeltelijk onleesbaar moeten worden gemaakt dan wel of de reeds aangebrachte onleesbaarmaking ongedaan moet worden gemaakt. Om de doeltreffendheid ervan te waarborgen, moet een dergelijk verzoek zo spoedig mogelijk worden ingediend, en in elk geval vóór de bekendmaking van de mededeling over de zaak in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of de betekening van het verzoek om een prejudiciële beslissing aan de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden.
71. Om de aanduiding en de identificatie van geanonimiseerde zaken te vergemakkelijken, kent het Gerecht aan prejudiciële zaken die zijn geanonimiseerd in beginsel een fictieve naam toe. Deze fictieve naam stemt niet overeen met de werkelijke namen van de procespartijen en in beginsel evenmin met bestaande namen.

D. Vertegenwoordiging

72. De lidstaten, de andere staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de EER, de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en de instellingen worden vertegenwoordigd door een gemachtigde die voor elke zaak wordt aangewezen. De gemachtigde kan door een raadsman of door een advocaat worden bijgestaan. De andere partijen moeten overeenkomstig artikel 19 van het Statuut en artikel 51 van het Reglement voor de procesvoering door een advocaat worden vertegenwoordigd. Hoogleraren die onderdaan zijn van een lidstaat waarvan de wetgeving hun het recht toekent te pleiten, genieten voor het Gerecht de rechten welke overeenkomstig artikel 19 van het Statuut aan de advocaten zijn toegekend.

73. De vertegenwoordiger moet aan alle vereisten van artikel 19 van het Statuut voldoen en moet, wanneer het een advocaat of een hoogleraar betreft, de noodzakelijke onafhankelijkheid ten opzichte van de door hem vertegenwoordigde partij genieten.
74. In prejudiciële zaken houdt het Gerecht op het punt van de vertegenwoordiging van de partijen in het hoofdgeding rekening met de procesregels die gelden voor de verwijzende rechter. Elke persoon die bevoegd is een partij voor die rechterlijke instantie te vertegenwoordigen, mag haar dus ook voor het Gerecht vertegenwoordigen, en indien de nationale procesregels zulks toestaan, kunnen de partijen in het hoofdgeding zelf schriftelijke opmerkingen indienen of pleidooi houden. Indien hier twijfel over bestaat, kan het Gerecht te allen tijde relevante inlichtingen inwinnen bij deze partijen, hun vertegenwoordigers of de verwijzende rechter.

E. Voeging

75. Wanneer zaken worden gevoegd, worden aan een partij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende die daarom verzoekt, de stukken en beslissingen in de procesdossiers van de gevoegde zaken betekend die relevant zijn voor haar respectievelijk zijn deelname aan de procedure, in voorkomend geval in een niet-vertrouwelijke versie. De partij of de belanghebbende ontvangt tevens een in de procestaal opgesteld uittreksel uit het register dat betrekking heeft op de zaak, en kan verzoeken om betekening van stukken of beslissingen die haar respectievelijk hem aanvankelijk niet zijn betekend.
76. Vervolgens worden aan een partij of aan een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende alle in de gevoegde zaken ingediende processtukken en genomen beslissingen betekend, in voorkomend geval in een niet-vertrouwelijke versie.

F. Interventie

77. Aangezien de interveniënt overeenkomstig artikel 142, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering het geding aanvaardt in de stand waarin het zich bevindt ten tijde van zijn interventie, worden hem op het ogenblik van zijn toelating de stukken en beslissingen in het procesdossier betekend die relevant zijn voor zijn deelneming aan de procedure, in voorkomend geval in een niet-vertrouwelijke versie. De interveniënt ontvangt tevens een in de procestaal opgesteld uittreksel uit het register dat betrekking heeft op de zaak, en kan verzoeken om betekening van stukken of beslissingen die hem aanvankelijk niet zijn betekend.
78. Vervolgens worden aan de interveniënt overeenkomstig artikel 144, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering alle ingediende processtukken en genomen beslissingen betekend die aan de hoofdpartijen zijn betekend, in voorkomend geval in een niet-vertrouwelijke versie.
79. De voorgaande punten betreffende de interventie zijn niet van toepassing op prejudiciële zaken. Alleen de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden –en in voorkomend geval de instellingen, organen of instanties van de Unie die daar krachtens artikel 24, lid 2, van het Statuut om worden verzocht – mogen schriftelijke opmerkingen indienen of pleidooi houden in prejudiciële zaken.

G. Vertrouwelijke behandeling in rechtstreekse beroepen

G.1. Algemeen

80. Overeenkomstig artikel 64 en onverminderd het bepaalde in artikel 68, lid 4, artikel 104, artikel 105, lid 8, en artikel 144, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering houdt het Gerecht enkel rekening met processtukken of stukken waarvan de vertegenwoordigers van de partijen kennis hebben kunnen nemen en waarover zij een standpunt hebben kunnen innemen.
81. Daaruit volgt dat, onverminderd het bepaalde in de artikelen 103 tot en met 105 van het Reglement voor de procesvoering, een verzoek om vertrouwelijke behandeling van bepaalde gegevens in het procesdossier van de verzoeker jegens de verweerder, niet in aanmerking kan worden genomen. Ook de verweerder kan een dergelijk verzoek niet jegens de verzoeker doen.

82. Een hoofdpartij kan overeenkomstig artikel 144, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering evenwel verzoeken om bepaalde gegevens in het procesdossier die vertrouwelijk zijn, uit te sluiten van mededeling aan een interveniënt.
83. Iedere partij kan overeenkomstig artikel 68, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering tevens verzoeken dat een partij bij de gevoegde zaken geen toegang heeft tot bepaalde gegevens in de dossiers van die zaken wegens de gestelde vertrouwelijke aard ervan.
84. De niet-mededeling van informatie in het procesdossier aan een partij vormt een afwijking van de procedure op tegenspraak in de zin van artikel 64 van het Reglement voor de procesvoering en van de openbaarheid van het gerechtelijk debat. Deze afwijking wordt dus strikt toegepast.

G.2. Vertrouwelijke behandeling in geval van een verzoek tot interventie

85. Wanneer in een zaak een verzoek tot interventie wordt ingediend, moeten de hoofdpartijen binnen de door de griffier gestelde termijn aangeven of zij, ingeval de interventie wordt toegestaan, een verzoek willen indienen om bepaalde gegevens in de processtukken en in de stukken die reeds bij het procesdossier zijn gevoegd, vertrouwelijk te behandelen ten opzichte van de indiener van het verzoek tot interventie. Indien de interventie wordt toegestaan, worden de hoofdpartijen die een dergelijk voornemen kenbaar hebben gemaakt verzocht een verzoek om vertrouwelijke behandeling in te dienen. Indien geen van de hoofdpartijen een dergelijk voornemen kenbaar heeft gemaakt, worden de processtukken en de neergelegde stukken aan de interveniënt meegedeeld overeenkomstig de in punt 77 hierboven vermelde voorwaarden.
86. Voor alle processtukken en stukken die zij neerleggen nadat de toelating tot interventie is betekend, moeten de hoofdpartijen in voorkomend geval tegelijk met de neerlegging om vertrouwelijke behandeling verzoeken. Zonder een dergelijk verzoek zullen de neergelegde processtukken en stukken aan de interveniënt worden meegedeeld overeenkomstig de in punt 77 hierboven vermelde voorwaarden.
87. Elk verzoek om vertrouwelijke behandeling moet bij afzonderlijke akte worden ingediend. Het kan niet in een vertrouwelijke versie worden ingediend en mag dus geen vertrouwelijke gegevens bevatten, aangezien het aan alle partijen wordt betekend.
88. In een verzoek om vertrouwelijke behandeling moet zijn aangegeven tegenover welke partij om vertrouwelijke behandeling wordt verzocht.
89. Een verzoek om vertrouwelijke behandeling moet beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke en kan in geen geval betrekking hebben op een volledig processtuk en slechts in uitzonderlijke gevallen op een volledige bijlage. In de meeste gevallen kan immers zonder af te doen aan de in het geding zijnde belangen een niet-vertrouwelijke versie van een processtuk of stuk worden overgelegd waarin bepaalde passages, woorden of cijfers zijn weggelaten.
90. Een verzoek om vertrouwelijke behandeling moet naar behoren worden gemotiveerd. Er moet nauwkeurig in worden aangegeven op welke gegevens of welke passages het betrekking heeft. Het moet een adequate, nauwkeurige en volledige motivering bevatten van het vertrouwelijke karakter van al die gegevens of passages. In een dergelijk verzoek mag niet gewoon een beschrijving van de aard van de informatie worden gegeven. De hoofdpartijen moeten ervoor zorgen dat de aangevoerde rechtvaardigingen in overeenstemming zijn met de informatie waarvan wordt gesteld dat zij vertrouwelijk is.
91. De hoofdpartijen wordt verzocht erop toe te zien dat de redenen die zij ter ondersteuning van een verzoek om vertrouwelijke behandeling aanvoeren, gerechtvaardigd blijven. In het bijzonder mag een verzoek om vertrouwelijke behandeling geen betrekking hebben op informatie die reeds openbaar is of die de interveniënten bekend is of hun bekend kan zijn, met name omdat deze elders in het dossier wordt verstrekt of gemakkelijk kan worden afgeleid uit andere elementen van het dossier en uit andere rechtmatig toegankelijke informatie. Een hoofdpartij mag zich er niet toe beperken aan te geven dat de betrokken informatie noch openbaar is, noch bekend is bij derden, of dat een document is verstrekt door een derde die niet heeft gereageerd op haar verzoek om aan te geven of het aan de interveniënten kan worden meegedeeld.

92. Een verzoek om vertrouwelijke behandeling mag in beginsel geen betrekking hebben op commerciële, financiële of industriële informatie die achterhaald is, met name omdat deze vijf jaar of ouder is, tenzij de aanvrager aantoont dat deze wegens bijzondere omstandigheden vertrouwelijk blijft.
93. Bij het neerleggen van een verzoek om vertrouwelijke behandeling van een of meer processtukken moet de partij een niet-vertrouwelijke, volledige versie van het betrokken processtuk en alle bijlagen erbij overleggen, waarin de gegevens of passages waarop het verzoek betrekking heeft, zijn weggelaten. In naar behoren gemotiveerde gevallen kan aan de partij toestemming worden verleend om deze niet-vertrouwelijke versie over te leggen binnen een door het Gerecht te bepalen termijn nadat het verzoek om vertrouwelijke behandeling is ingediend. Indien meerdere hoofdpartijen om de vertrouwelijke behandeling van hetzelfde processtuk verzoeken, kan hun worden verzocht overleg te plegen om er een gemeenschappelijke niet-vertrouwelijke versie van op te stellen, waarin de elementen of passages waarop hun verzoeken betrekking hebben overeenkomstig punt 94 hieronder zijn weggelaten.
94. De gegevens waarvan de hoofdpartijen wensen dat zij vertrouwelijk blijven ten opzichte van de interveniënten, mogen niet eenvoudigweg onleesbaar worden gemaakt in de niet-vertrouwelijke versies van de documenten waarin zij zijn opgenomen. Waar mogelijk moeten vertrouwelijke gegevens worden vervangen door een korte beschrijving of aanduiding tussen vierkante haken die het mogelijk maakt om de aard en, in voorkomend geval, de draagwijdte ervan te begrijpen (de volgende vermeldingen kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt: naam van een natuurlijke persoon, contractueel beding gedekt door het zakengeheim). Wat cijfergegevens betreft, moeten de aanduidingen het mogelijk maken hun orde van grootte te kennen door opgave van een laagste en een hoogste waarde waartussen zij zijn gesitueerd. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan informatie eenvoudigweg onleesbaar worden gemaakt, mits uit de context van de gegevens die in de niet-vertrouwelijke versie behouden blijven, de aard ervan kan worden begrepen.
95. Indien de aanduidingen die bedoeld zijn om de rechtmatigheid van het verzoek om vertrouwelijke behandeling aan te tonen, ontbreken of ontoereikend zijn, kan dat de afwijzing ervan door het Gerecht rechtvaardigen.
96. Indien het verzoek om vertrouwelijke behandeling wordt ingediend zonder inachtneming van de punten 87, 88, 93 en 94 hierboven, verzoekt de griffier de betrokken partij om regularisatie. Wanneer het verzoek om vertrouwelijke behandeling niettegenstaande het verzoek om regularisatie niet in overeenstemming wordt gebracht met de voorschriften in deze PUB, kan het niet naar behoren worden behandeld en zullen alle betrokken processtukken en stukken integraal aan de interveniënt worden meegedeeld overeenkomstig de in de punten 77 en 78 hierboven vermelde voorwaarden.
97. Een interveniënt kan geen verzoek om vertrouwelijke behandeling ten aanzien van de andere partijen in het geding indienen.

G.3. Vertrouwelijke behandeling in geval van voeging van zaken

98. Wanneer het voornemen bestaat om meerdere zaken te voegen, wordt de partijen verzocht om binnen de door de griffier gestelde termijn aan te geven of zij wensen dat bepaalde gegevens in de processtukken en stukken die zich reeds in de dossiers van de te voegen zaken bevinden, vertrouwelijk worden behandeld.
99. Voor alle processtukken en stukken die zij later neerleggen, moeten de hoofdpartijen in voorkomend geval tegelijk met de neerlegging om vertrouwelijke behandeling verzoeken. Zonder een dergelijk verzoek zullen de neergelegde processtukken en stukken toegankelijk worden gemaakt voor de andere partijen in de gevogde zaken.
100. De punten 87 tot en met 96 hierboven zijn van toepassing op de verzoeken om vertrouwelijke behandeling die in geval van voeging van zaken worden ingediend.

G.4. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 103 van het Reglement voor de procesvoering

101. Het Gerecht kan als maatregel van instructie in de zin van artikel 91, onder b), van het Reglement voor de procesvoering een partij gelasten inlichtingen of stukken betreffende een zaak over te leggen.
102. Wanneer een dergelijke maatregel van instructie wordt gelast en de betrokken partij stelt dat bepaalde inlichtingen of stukken betreffende de zaak vertrouwelijk zijn, wordt de behandeling van die inlichtingen of stukken geregeld door artikel 103 van het Reglement voor de procesvoering. Deze regeling kent tussen hoofdpartijen geen uitzondering op het beginsel van een procedure op tegenspraak, maar legt vast hoe dat beginsel moet worden aangewend.
103. Krachtens deze bepaling onderzoekt het Gerecht eerst de relevantie van de inlichtingen of stukken voor de beslechting van het geschil en gaat het vervolgens na of zij vertrouwelijk zijn. Het Gerecht is niet gebonden door het eerdere oordeel van een andere instantie die een vertrouwelijke behandeling heeft toegekend. Het onderzoekt of de informatie of het document daadwerkelijk vertrouwelijk is. Aldus:
 - Indien het van oordeel is dat de betrokken inlichtingen of stukken niet relevant zijn, worden zij uit het dossier verwijderd en worden de partijen daarvan in kennis gesteld.
 - Indien het van oordeel is dat de betrokken inlichtingen of stukken relevant zijn voor de beslechting van het geschil maar niet het beweerde vertrouwelijke karakter hebben, of dat de vereisten in verband met de inachtneming van het beginsel van een procedure op tegenspraak zwaarder wegen dan de bescherming van deze vertrouwelijkheid, worden zij bij beslissing van het Gerecht aan de andere hoofdpartij betekend.
 - Indien het van oordeel is dat de betrokken inlichtingen of stukken relevant zijn voor de beslechting van het geding en vertrouwelijk zijn en dat deze vertrouwelijkheid zo veel mogelijk moet worden beschermd, beschikt het over twee mogelijkheden om deze met inachtneming van zowel het vertrouwelijke karakter ervan als het beginsel van een procedure op tegenspraak aan de andere hoofdpartij mee te delen:
 - i. Wanneer het Gerecht het met het oog op de eerbiediging van het beginsel van een procedure op tegenspraak wenselijk acht dat een inlichting of een stuk, ondanks het vertrouwelijke karakter ervan, volledig ter kennis van de andere hoofdpartij wordt gebracht, kan het de vertegenwoordigers van de andere partijen dan de partij die de vertrouwelijke gegevens heeft overgelegd, bij wege van een maatregel tot organisatie van de procesgang uitnodigen om de verbintenis aan te gaan dat zij de vertrouwelijkheid van de inlichting of het stuk zullen bewaren en de gegevens waarvan zij kennis krijgen niet aan hun respectievelijke lastgever of aan een derde zullen meedelen. Dit betreft een vrijwillige verbintenis. Geen enkele vertegenwoordiger kan worden verplicht deze verbintenis aan te gaan. De niet-nakoming van de aangegane verbintenis kan evenwel tot toepassing van artikel 55 van het Reglement voor de procesvoering leiden.
 - ii. Wanneer het Gerecht van oordeel is dat de niet-volledige mededeling van een inlichting of een stuk zou kunnen volstaan om de eerbiediging van het beginsel van een procedure op tegenspraak te verzekeren, of in geval van weigering om een verbintenis tot geheimhouding aan te gaan, kan het beslissen de wezenlijke inhoud van de vertrouwelijke gegevens aan de andere hoofdpartij mee te delen. Daartoe gelast het Gerecht overeenkomstig artikel 103, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering de hoofdpartij die de vertrouwelijke gegevens heeft overgelegd om bepaalde informatie op een zodanige wijze mee te delen dat het behoud van de vertrouwelijkheid van de gegevens kan worden verzoend met het feit dat de procedure op tegenspraak verloopt. De informatie kan bijvoorbeeld in de vorm van een samenvatting worden toegezonden. Er zijn dan twee mogelijkheden:
 - a. ofwel is het Gerecht van oordeel dat de mededeling van de informatie aan de andere hoofdpartij op de wijze als bedoeld in een of meer krachtens artikel 103, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering gegeven beschikkingen, in voorkomend geval middels de onder i) bedoelde verbintenis, deze partij in staat stelt nuttig standpunt in te nemen. In dat geval houdt het Gerecht bij de beslechting van de zaak alleen rekening met deze informatie. Vertrouwelijke inlichtingen of stukken die niet ter kennis van die partij zijn gebracht, worden daarentegen niet in aanmerking genomen en worden verwijderd uit het dossier, wat de partijen ter kennis wordt gebracht;

- b. ofwel is het Gerecht van oordeel dat de mededeling van de informatie aan de andere hoofdpartij op de wijze als bedoeld in een of meer krachtens artikel 103, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering gegeven beschikkingen, deze partij niet in staat stelt nuttig standpunt in te nemen. In dat geval wordt noch de originele versie noch enige later overgelegde versie door het Gerecht in aanmerking genomen en worden al deze versies uit het dossier verwijderd, wat de partijen ter kennis wordt gebracht.

G.5. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 104 van het Reglement voor de procesvoering

104. In het kader van de wettigheidstoetsing van een handeling van een instelling waarbij die instelling weigert toegang tot een document te verschaffen, kan het Gerecht de overlegging van dit document gelasten bij wege van een maatregel van instructie krachtens artikel 91, onder c), van het Reglement voor de procesvoering.
105. Het door de instelling overgelegde document wordt niet aan de andere partijen meegedeeld, omdat het geding anders zijn voorwerp zou worden ontnomen.

G.6. Vertrouwelijke behandeling in het kader van artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering

106. Volgens artikel 105, leden 1 en 2, van het Reglement voor de procesvoering kan een hoofdpartij in het geding, uit eigen beweging of na een door het Gerecht getroffen maatregel van instructie, inlichtingen of stukken overleggen die de veiligheid van de Europese Unie of die van een of meerdere van haar lidstaten of de door hen onderhouden internationale betrekkingen raken. De leden 3 tot en met 10 van deze bepaling bevatten een procedurele regeling die op dergelijke inlichtingen of stukken van toepassing is.
107. Gelet op de gevoeligheid en de vertrouwelijkheid van de inlichtingen of stukken die de veiligheid van de Unie of die van een of meer van haar lidstaten of de door hen onderhouden internationale betrekkingen raken, moet er voor de uitvoering van de regeling die bij artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering is ingevoerd, een passend veiligheidsmechanisme worden ingesteld waarmee wordt gewaarborgd dat deze inlichtingen of stukken een hoge mate van bescherming genieten. Dit mechanisme is uitgewerkt in het besluit van het Gerecht van 14 september 2016.

IV. PROCESSTUKKEN EN DE BIJLAGEN DAARBIJ IN RECHTSTREEKSE BEROEPEN

A. Opmaak van de processtukken en de bijlagen daarbij

A.1. De door partijen neergelegde processtukken

108. Op de eerste pagina van elk processtuk moet het volgende worden vermeld:
 - a) het zaaknummer (T-.../...), voor zover de griffie dit reeds heeft meegedeeld;
 - b) de benaming van het processtuk (verzoekschrift, verweerschrift, memorie van antwoord, repliek, dupliek, verzoek tot interventie, memorie in interventie, exceptie van niet-ontvankelijkheid, opmerkingen over ..., antwoorden op de vragen enz.);
 - c) de namen van de verzoeker, van de verweerder, in voorkomend geval die van de interveniënt en die van alle andere partijen in zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten;
 - d) de naam van de partij voor wie het processtuk wordt neergelegd.
109. Om het elektronische beheer ervan te vergemakkelijken, moeten de processtukken worden ingediend:
 - a) op een witte achtergrond, zonder strepen, in A4-formaat;
 - b) in een courant lettertype (zoals Times New Roman, Courier of Arial) met een grootte van ten minste 12 punten in de tekst en 10 punten in de voetnoten, met een regelafstand van 1 en marges boven, onder, links en rechts van de pagina van ten minste 2,5 cm;
 - c) met een doorlopende nummering in oplopende volgorde van elke alinea;
 - d) met een doorlopende paginering (bijvoorbeeld: pagina's 1 tot en met 50).

110. Elk processtuk moet de conclusies van de betrokken partij bevatten wanneer dit door het Reglement voor de procesvoering wordt vereist, of het verzoek van de partij, en indien het document langer is dan 5 pagina's een korte uiteenzetting van het raamwerk of een inhoudsopgave.
111. Het juridisch betoog van de partijen moet in de tekst van het processtuk worden opgenomen. Het mag niet in de voetnoten staan, die hoofdzakelijk bedoeld zijn om er de verwijzingen naar de in het processtuk aangehaalde documenten in op te nemen.
112. In het belang van een goed procesverloop en in het belang van partijen zelf, moeten processtukken met het oog op de vertaling ervan in eenvoudige en nauwkeurige bewoordingen zijn gesteld, zonder dat vakinhoudelijke begrippen worden gebruikt die eigen zijn aan een nationaal rechtsstelsel wanneer dit niet onontbeerlijk is. Herhalingen moeten worden vermeden en waar mogelijk zouden korte zinnen boven lange zinnen moeten worden verkozen, zonder tussenzinnen of bijzinnen.
113. Wanneer de partijen zich in hun stukken beroepen op een specifieke tekst of regeling van nationaal of Unierecht, moeten zij exacte verwijzingen naar deze tekst of deze regels opnemen, zowel wat betreft de datum van vaststelling en, indien mogelijk, de datum van bekendmaking ervan als wat betreft de toepasselijkheid ervan in de tijd. Wanneer zij een uittreksel of passage uit een rechterlijke beslissing of een conclusie van een advocaat-generaal aanhalen, wordt partijen eveneens verzocht om zowel de naam en het nummer van de betreffende zaak als het ECLI-nummer ("European Case Law Identifier") van de beslissing of de conclusie en de exacte vindplaats van het betrokken uittreksel of de betrokken passage te vermelden.

A.2. Staat van bijlagen

114. Wanneer het processtuk bijlagen bevat, moet aan het einde van het processtuk de staat van bijlagen zijn opgenomen, met of zonder paginering. Bijlagen die worden ingediend zonder staat van bijlagen, worden niet aanvaard.
115. De staat van bijlagen moet voor elke bijlage het volgende bevatten:
 - a) het nummer van de bijlage (door middel van een letter en een cijfer, bijvoorbeeld: A.1, A.2, ... voor de bijlagen bij het verzoekschrift; B.1, B.2, ... voor de bijlagen bij het verweerschrift of bij de memorie van antwoord; C.1, C.2, ... voor de bijlagen bij de repliek; D.1, D.2, ... voor de bijlagen bij de dupliek, E.1, E.2, ... voor de bijlagen bij de antwoorden op de vragen);
 - b) een korte beschrijving van de bijlage (bijvoorbeeld: "brief van" [vermelding van de datum], van [vermelding van de auteur] aan [vermelding van de geadresseerde]);
 - c) de vermelding van het begin en het einde van elke bijlage volgens de doorlopende paginanummers van de bijlagen (bijvoorbeeld: pagina's 43-49 van de bijlagen);
 - d) de vermelding van het nummer van de alinea waarin de bijlage voor het eerst wordt vermeld en die de reden van overlegging ervan bevat.
116. Om de behandeling door de griffie te vergemakkelijken, is het noodzakelijk dat in de staat van bijlagen wordt aangegeven welke bijlagen in kleur zijn.

A.3. Bijlagen

117. Alleen documenten die worden genoemd in de tekst van een processtuk waarnaar in de staat van bijlagen wordt verwezen en die noodzakelijk zijn om de inhoud ervan te bewijzen of te verduidelijken, mogen als bijlage bij dat processtuk worden gevoegd.
118. De bijlagen bij een processtuk moeten zodanig worden ingediend dat het elektronische beheer ervan door het Gerecht wordt vergemakkelijkt en er geen verwarring mogelijk is. Daartoe moet worden voldaan aan de volgende vereisten:
 - a) elke bijlage moet overeenkomstig punt 115, onder a), hierboven worden genummerd;

- b) een specifiek schutblad ter introductie van elke bijlage wordt aanbevolen;
 - c) de bijlagen zijn van een doorlopende paginanummering voorzien (bijvoorbeeld: 1 tot en met 52) vanaf de eerste bladzijde van de eerste bijlage (niet de staat van bijlagen), inclusief de schutbladen en eventuele bijlagen bij de bijlagen;
 - d) de bijlagen moeten gemakkelijk leesbaar zijn.
119. Elke verwijzing naar een overgelegde bijlage bevat de aanduiding van het nummer ervan, zoals dat voorkomt in de staat van bijlagen, en de aanduiding van het processtuk waarbij zij wordt overgelegd (bijvoorbeeld: bijlage A.1 bij het verzoekschrift).
120. Het juridisch betoog van de partijen moet in het processtuk worden opgenomen en niet in de eventueel bijgevoegde bijlagen, die doorgaans niet worden vertaald.

B. Neerlegging van de processtukken en de bijlagen daarbij per e-Curia

121. Elk processtuk moet langs uitsluitend elektronische weg worden neergelegd met behulp van de applicatie e-Curia (<https://curia.europa.eu/e-Curia>), met inachtneming van het besluit van het Gerecht van 10 juli 2024 en de Gebruiksvoorwaarden van de applicatie e-Curia, behoudens in de gevallen bedoeld in de punten 123 tot en met 125 hieronder. Deze documenten zijn beschikbaar op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.
122. De via de applicatie e-Curia neergelegde processtukken en de bijlagen daarbij worden ingediend in de vorm van bestanden. Om de behandeling ervan door de griffie te vergemakkelijken, wordt aanbevolen om de praktische aanwijzingen in de Gebruikershandleiding van e-Curia te volgen, die online beschikbaar is op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie, te weten:
- de naam van de bestanden moet het processtuk nauwkeurig aangeven (Memorie, Bijlagen deel 1, Bijlagen deel 2, Begeleidende brief enz.);
 - de tekst van het processtuk kan meteen als pdf worden opgeslagen vanuit het tekstverwerkingsprogramma, zonder dat hoeft te worden “gescand”;
 - het processtuk dient een staat van bijlagen te bevatten;
 - de bijlagen moeten worden opgenomen in één of meer bestanden die gescheiden zijn van het bestand dat het processtuk bevat. Een bestand kan meerdere bijlagen bevatten. Er hoeft niet een bestand per bijlage te worden aangemaakt. Aanbevolen wordt om de bijlagen in oplopende volgorde aan de neerlegging toe te voegen en er een voldoende duidelijke naam aan te geven (bijvoorbeeld: bijlagen 1-3, bijlagen 4-6 enz.).

C. Neerlegging op een andere wijze dan via e-Curia

123. De hoofdregel dat elk processtuk via e-Curia ter griffie wordt neergelegd, laat de gevallen bedoeld in artikel 105, leden 1 en 2, en in artikel 147, lid 6, van het Reglement voor de procesvoering onverlet.
124. Verder kunnen de bijlagen bij een processtuk die in de tekst van dat stuk worden genoemd en die naar hun aard niet via e-Curia kunnen worden neergelegd, krachtens artikel 72, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering afzonderlijk worden toegezonden per post of aan de griffie worden overhandigd, vooropgesteld dat deze bijlagen worden vermeld in de staat van bijlagen bij het stuk dat via e-Curia is neergelegd. In de staat van bijlagen moet worden aangegeven welke bijlagen afzonderlijk zullen worden neergelegd. Deze bijlagen moeten de griffie uiterlijk tien dagen na de neerlegging van het processtuk via e-Curia bereiken. Voor de neerlegging moet het in punt 3 hierboven vermelde adres worden gebruikt.
125. Wanneer het technisch onmogelijk blijkt om een processtuk via e-Curia neer te leggen, dient de vertegenwoordiger de stappen van artikel 8 van het besluit van het Gerecht van 10 juli 2024 te ondernemen. Het afschrift van het stuk dat langs andere weg dan e-Curia wordt neergelegd overeenkomstig artikel 8, tweede alinea van het besluit van het Gerecht van 10 juli 2024 dient de staat van bijlagen en alle daarin vermelde bijlagen te omvatten. Het afschrift van het op die wijze neergelegde processtuk hoeft niet met de hand te worden ondertekend.

D. Weigering van processtukken en stukken

126. De griffier weigert volledige of gedeeltelijke inschrijving in het register en de opname in het procesdossier van processtukken en, in voorkomend geval, stukken waarin het Reglement voor de procesvoering niet voorziet. In geval van twijfel wendt hij zich voor een beslissing tot de president.
127. Behoudens in de gevallen waarin het Reglement voor de procesvoering uitdrukkelijk voorziet en onverminderd punt 135 hieronder, worden processtukken die in een andere taal dan de proces taal zijn opgesteld niet ingeschreven in het register en niet opgenomen in het procesdossier. Bij een processtuk gevoegde stukken die niet vergezeld gaan van een vertaling in de proces taal, worden daarentegen wél ingeschreven in het register en opgenomen in het procesdossier. Indien de president evenwel beslist dat de vertaling van deze stukken noodzakelijk is voor het goede verloop van de procedure, verzoekt de griffier om regularisatie van deze stukken en verwijderd hij ze uit het dossier indien van regularisatie uitblijft.
128. Wanneer een partij opkomt tegen de weigering van de griffier om een processtuk of een stuk in het register in te schrijven of geheel of gedeeltelijk in het procesdossier op te nemen, wendt hij zich met deze kwestie tot de president voor een beslissing of het betrokken processtuk of stuk moet worden aanvaard.

E. Regularisatie van de processtukken en de bijlagen daarbij

E.1. Algemeen

129. De griffier ziet erop toe dat de in het procesdossier opgenomen processtukken en de bijlagen daarbij in overeenstemming zijn met het bepaalde in het Statuut en het Reglement voor de procesvoering en met deze PUB.
130. Zo nodig stelt hij de partijen een termijn waarbinnen zij formele onregelmatigheden van de ingediende processtukken kunnen herstellen.

E.2. Gevallen van regularisatie van de verzoekschriften

131. Wanneer een verzoekschrift niet voldoet aan de voorwaarden van bijlage 2 bij deze PUB, wordt het door de griffie niet betekend en wordt een redelijke termijn verleend voor de regularisatie ervan. Indien regularisatie uitblijft, kan dit er overeenkomstig artikel 78, lid 6, en artikel 177, lid 6, van het Reglement voor de procesvoering toe leiden dat het beroep niet-ontvankelijkheid wordt verklaard.
132. Wanneer een verzoekschrift niet voldoet aan de vormvoorschriften in bijlage 3 bij deze PUB, wordt de betekening van het verzoekschrift uitgesteld en wordt een redelijke termijn verleend voor de regularisatie ervan.
133. Wanneer een verzoekschrift niet voldoet aan de vormvoorschriften in bijlage 4 bij deze PUB, wordt het verzoekschrift betekend en wordt een redelijke termijn verleend voor de regularisatie.

E.3. Gevallen van regularisatie van andere processtukken

134. De gevallen van regularisatie die worden genoemd in de punten 131 tot en met 133 hierboven zijn voor zover nodig van toepassing op de andere processtukken dan het verzoekschrift.
135. Wanneer een verzoek tot interventie dat uitgaat van een andere persoon dan een lidstaat niet in de proces taal is gesteld, verzoekt de griffier om deze onregelmatigheid te herstellen alvorens hij het verzoek aan de partijen te betekent. Indien een versie van dat verzoek in de proces taal wordt ingediend binnen de termijn die daartoe door de griffier is bepaald, wordt de datum van neerlegging van de eerste versie, die in een andere taal dan de proces taal is gesteld, beschouwd als de datum van indiening van het processtuk.

V. PROCESSTUKKEN EN DE BIJLAGEN DAARBIJ IN PREJUDICIELE ZAKEN

A. Opmaak van de processtukken en de bijlagen daarbij

A.1. Processtukken die door de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden zijn neergelegd

136. Op de eerste pagina van elk processtuk moet het volgende worden vermeld:
- het zaaknummer (T-.../...), voor zover de griffie dit reeds heeft meegedeeld;
 - de benaming van het processtuk (memorie of opmerkingen, antwoorden op de vragen enz.);
 - de namen van de partijen in de procedure voor de verwijzende rechter of hun initialen (wanneer de zaak wordt geanonimiseerd is) evenals de fictieve naam die eventueel aan de zaak is toegekend (indien de zaak geanonimiseerd is);
 - de naam van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende voor wie het processtuk wordt neergelegd.
137. Om het elektronische beheer ervan te vergemakkelijken, moeten de processtukken worden ingediend:
- op een witte achtergrond, zonder strepen, in A4-formaat;
 - in een courant lettertype (zoals Times New Roman, Courier of Arial) met een grootte van ten minste 12 punten in de tekst en 10 punten in de voetnoten, met een regelafstand van 1,5 en marges boven, onder, links en rechts van de pagina van ten minste 2,5 cm;
 - met een doorlopende nummering in oplopende volgorde van elke alinea;
 - met een doorlopende paginering (bijvoorbeeld: pagina's 1 tot en met 20).
138. De memories of de schriftelijke opmerkingen moeten de antwoorden bevatten die de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende voorstelt te geven op de vragen van de verwijzende rechter en, indien die documenten langer zijn dan 5 pagina's, een korte uiteenzetting van het raamwerk of een inhoudsopgave.
139. Het juridisch betoog van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden moet in de tekst van het processtuk worden opgenomen. Het mag niet in de eventueel bijgevoegde bijlagen staan, die doorgaans niet worden vertaald, noch in de voetnoten, die hoofdzakelijk bedoeld zijn om er de verwijzingen naar de in het processtuk aangehaalde documenten in op te nemen.
140. Wanneer de processtukken niet per e-Curia of via andere elektronische middelen aan het Gerecht worden toegezonden, moeten zij enkel eenzijdig (recto) worden overgelegd en worden bijgehouden met middelen die gemakkelijk kunnen worden verwijderd, en dus niet met vaste middelen zoals lijm of nietjes.
141. In het belang van een goed procesverloop en in het belang van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden zelf, moeten de processtukken met het oog op de vertaling ervan in eenvoudige en nauwkeurige bewoordingen zijn gesteld, zonder dat vakinhoudelijke begrippen worden gebruikt die eigen zijn aan een nationaal rechtstelsel wanneer dit niet onontbeerlijk is. Herhalingen moeten worden vermeden en waar mogelijk zouden korte zinnen boven lange zinnen moeten worden verkozen, zonder tussenzinnen of bijzinnen.
142. Wanneer de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden zich in hun stukken beroepen op een specifieke tekst of regeling van nationaal of Unierecht noemen, moeten zij exacte verwijzingen naar deze tekst of deze regels opnemen, zowel wat betreft de datum van vaststelling en, indien mogelijk, de datum van bekendmaking ervan als wat betreft de toepasselijkheid ervan in de tijd. Wanneer zij een uittreksel of passage uit een rechterlijke beslissing of een conclusie van een advocaat-generaal aanhalen, wordt de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden eveneens verzocht om zowel de naam en het nummer van de betreffende zaak als het ECLI-nummer ("European Case Law Identifier") van de beslissing of de conclusie en de exacte vindplaats van het betrokken uittreksel of de betrokken passage te vermelden.

143. Wanneer een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende meent dat zijn memorie of opmerkingen niet overeenkomstig artikel 202, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie mogen worden gepubliceerd, dient hij dit uitdrukkelijk te vermelden, hetzij in de begeleidende e-mail bij de verzending van deze memorie of opmerkingen, hetzij in een afzonderlijke e-mail die in een later stadium van het geding aan de griffie wordt gezonden, maar in elk geval uiterlijk drie maanden na de kennisgeving dat de eerste advocaat-generaal geen voorstel tot heroverweging heeft gedaan, of na betekening van de beslissing van het Hof om de beslissing van het Gerecht niet te heroverwegen, of na de uitspraak van het arrest houdende heroverweging.

A.2. Staat van bijlagen

144. Wanneer het processtuk bijlagen bevat, moet aan het einde van het processtuk een staat van bijlagen zijn opgenomen, met of zonder paginering. Bijlagen die worden ingediend zonder staat van bijlagen, worden in beginsel niet aanvaard.
145. De staat van bijlagen moet voor elke bijlage het volgende bevatten:
- het nummer van de bijlage (door middel van een letter en een cijfer, bijvoorbeeld: A.1, A.2, ...);
 - een korte beschrijving van de bijlage (bijvoorbeeld: "brief van" [vermelding van de datum], van [vermelding van de auteur] aan [vermelding van de geadresseerde]);
 - de vermelding van het begin en het einde van elke bijlage volgens de doorlopende paginanummers van de bijlagen (bijvoorbeeld: pagina's 43-49 van de bijlagen);
 - de vermelding van het nummer van de alinea waarin de bijlage voor het eerst wordt vermeld en die de reden van overlegging ervan bevat.
146. Om de behandeling door de griffie te vergemakkelijken, is het noodzakelijk dat in de staat van bijlagen wordt aangegeven welke bijlagen in kleur zijn.

A.3. Bijlagen

147. Alleen documenten die worden genoemd in de tekst van een processtuk waarnaar in de staat van bijlagen wordt verwezen en die noodzakelijk zijn om de inhoud ervan te bewijzen of te verduidelijken, mogen als bijlage bij dat processtuk worden gevoegd.
148. De bijlagen bij een processtuk moeten zodanig worden ingediend dat het elektronische beheer ervan door het Gerecht wordt vergemakkelijkt en er geen verwarring mogelijk is. Daartoe moet worden voldaan aan de volgende vereisten:
- elke bijlage moet overeenkomstig punt 145, onder a), hierboven worden genummerd;
 - een specifiek schutblad ter introductie van elke bijlage wordt aanbevolen;
 - de bijlagen zijn van een doorlopende paginanummering voorzien (bijvoorbeeld: 1 tot en met 52) vanaf de eerste bladzijde van de eerste bijlage (niet de staat van bijlagen), inclusief de schutbladen en eventuele bijlagen bij de bijlagen;
 - de bijlagen moeten gemakkelijk leesbaar zijn.
149. Elke verwijzing naar een overgelegde bijlage bevat de aanduiding van het nummer ervan, zoals dat voorkomt in de staat van bijlagen, en de aanduiding van het processtuk waarbij zij wordt overgelegd (bijvoorbeeld: bijlage A.1 bij de opmerkingen).

B. Neerlegging van de processtukken en de bijlagen daarbij

150. Wanneer een verzoek om een prejudiciële beslissing wordt doorgezonden aan de griffie van het Gerecht, moet elk daarbij horend processtuk vervolgens ter griffie van het Gerecht worden neergelegd:
- bij verkeer uitsluitend via elektronische weg met behulp van de applicatie e-Curia (<https://curia.europa.eu/e-Curia>), met inachtneming van het besluit van het Gerecht van 10 juli 2024 en de Gebruiksvoorwaarden van de applicatie e-Curia, behoudens in de gevallen bedoeld in de punten 123 tot en met 125 hierboven. Deze documenten zijn beschikbaar op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie, of

- per post op het in punt 3 hierboven vermelde adres, of
 - via een door het Gerecht gebruikt middel voor elektronische toezending (met name de kopie van het origineel van een processtuk kan als bijlage bij een e-mail worden neergelegd op het in punt 3 hierboven vermelde e-mailadres, mits is voldaan aan de voorwaarde van punt 153 hieronder).
151. Uitsluitend de uitdrukkelijk in de procedureregels voorziene stukken mogen ter griffie worden neergelegd. Deze stukken moeten binnen de voorgeschreven termijnen worden neergelegd, met inachtneming van de vereisten in artikel 205 van het Reglement voor de procesvoering.
152. Overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering geldt voor de berekening van procestermijnen slechts de dag en het uur van de neerlegging van het origineel ter griffie. Teneinde termijnoverschrijding te voorkomen, wordt daarom dringend aangeraden om e-Curia te gebruiken of de betrokken zending, meerdere dagen vóór de voor het neerleggen van het stuk gestelde termijn verstrijkt, aangetekend of met een koerierdienst te versturen, of zelfs om het betreffende stuk in persoon neer te leggen ter griffie van het Gerecht dan wel buiten de openingstijden van de griffie neer te leggen bij de receptie in de gebouwen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, waar de dienstdoende bode de ontvangst van dit stuk zal bevestigen door er de datum en het tijdstip van de neerlegging op aan te brengen.
153. De neerlegging van een processtuk via een ander middel voor elektronische toezending dan e-Curia geldt voor de eerbiediging van de procestermijnen slechts indien het origineel van het stuk, vergezeld van de bijlagen, zelf uiterlijk tien dagen na de verzending van het afschrift van het origineel via dit middel ter griffie binnenkomt. Het origineel moet dus zonder enige vertraging meteen na de toezending van het afschrift worden verzonden of overhandigd, zonder dat daar ook maar de minste verbeteringen of wijzigingen in worden aangebracht. Indien het origineel afwijkt van het eerder toegezonden afschrift, wordt alleen de datum van neerlegging van het origineel in aanmerking genomen.
154. Punt 122 hierboven is van toepassing op neerleggingen in prejudiciële zaken.

C. Regularisatie van de processtukken en de bijlagen daarbij

155. Wanneer een processtuk kennelijk afwijkt van de hierboven in de punten 136 tot en met 149 vastgestelde voorschriften en met name van de aanwijzingen in punt 159 hieronder die betrekking hebben op de lengte van dit stuk, kan de griffie de auteur van het stuk verzoeken om de verzuimen in dat stuk binnen korte termijn te herstellen.

VI. SCHRIFTELIJKE BEHANDELING

A. Lengte van de memories

A.1. Rechtstreekse beroepen

156. Voor de rechtstreekse beroepen in de zin van artikel 1 van het Reglement voor de procesvoering wordt het maximaal aantal pagina's van de memories vastgesteld als volgt.
- 1) Voor andere rechtstreekse beroepen dan de beroepen die krachtens artikel 270 VWEU worden ingesteld en beroepen betreffende intellectuele-eigendomsrechten:
- 50 pagina's voor het verzoekschrift en het verweerschrift;
 - 25 pagina's voor de repliek en de dupliek;
 - 20 pagina's voor een exceptie van niet-ontvankelijkheid en de opmerkingen daarover;
 - 20 pagina's voor een memorie in interventie en 15 pagina's voor de opmerkingen over die memorie;
 - 30 pagina's voor een memorie houdende aanpassing van het verzoekschrift en de opmerkingen daarover.

- 2) Voor rechtstreekse beroepen die krachtens artikel 270 VWEU worden ingesteld:
 - 25 pagina's voor het verzoekschrift en het verweerschrift;
 - 15 pagina's voor de repliek en de dupliek;
 - 10 pagina's voor een exceptie van niet-ontvankelijkheid en de opmerkingen daarover;
 - 10 pagina's voor een memorie in interventie en 5 pagina's voor de opmerkingen over die memorie;
 - 20 pagina's voor een memorie houdende aanpassing van het verzoekschrift en de opmerkingen daarover.
 - 3) Voor de zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten wordt het maximaantal pagina's van de memories vastgesteld als volgt:
 - 20 pagina's voor het verzoekschrift en de memories van antwoord;
 - 15 pagina's voor het incidentele beroep en de memories van antwoord op het incidentele beroep;
 - 10 pagina's voor een exceptie van niet-ontvankelijkheid en de opmerkingen daarover;
 - 10 pagina's voor een memorie in interventie en 5 pagina's voor de opmerkingen over die memorie;
 - 15 pagina's voor een memorie houdende aanpassing van het verzoekschrift en de opmerkingen daarover.
157. Slechts in zaken die rechtens of feitelijk bijzonder ingewikkeld zijn, zal worden toegestaan dat deze maxima worden overschreden.
158. De staat van de bijlagen en de eventuele inhoudsopgave worden niet in aanmerking genomen bij de bepaling van het maximaantal bladzijden van een memorie.

A.2. Prejudiciële zaken

159. Behoudens bijzondere omstandigheden mag het aantal bladzijden van de krachtens artikel 202 van het Reglement voor de procesvoering ingediende schriftelijke opmerkingen niet hoger zijn dan 20.

A.3. Regularisatie van te lange memories

160. Een memorie die aanzienlijk meer pagina's telt dan het in, naargelang het geval, punt 156 en punt 159 hierboven voorgeschreven maximaantal, dient te worden geregulariseerd, behoudens andersluidende instructie van de president.
161. Wanneer een partij wordt verzocht om een te lange memorie te regulariseren, leidt dit tot uitstel van de betekening van de memorie waarvan de omvang reden voor regularisatie is.

B. Structuur en inhoud van de memories

B.1. Rechtstreekse beroepen (andere dan die betreffende intellectuele-eigendomsrechten)

1) Inleidend verzoekschrift

162. De vermeldingen die het inleidend verzoekschrift verplicht dient te bevatten, zijn opgenomen in artikel 76 van het Reglement voor de procesvoering.
163. Het inleidende gedeelte van het verzoekschrift moet worden gevolgd door een korte uiteenzetting van de feiten van het geschil.
164. De conclusies van het beroep moeten nauwkeurig worden geformuleerd aan het begin of aan het einde van het verzoekschrift.

165. Het juridisch betoog moet worden opgebouwd aan de hand van de aangevoerde middelen. Het is doorgaans nuttig te beginnen met een schematisch overzicht van de aangevoerde middelen. Bovendien wordt aanbevolen om elk middel te voorzien van een titel, zodat het gemakkelijk kan worden geïdentificeerd.
166. Bij het verzoekschrift moeten zo nodig de in artikel 78 van het Reglement voor de procesvoering genoemde documenten worden overgelegd. Bovendien moeten de in artikel 51, leden 2 en lid 3, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde documenten in elke stand van het geding op verzoek kunnen worden overgelegd.
167. Elk verzoekschrift moet vergezeld gaan van een samenvatting van de middelen en voornaamste argumenten, die bedoeld is om de opstelling te vergemakkelijken van de mededeling die overeenkomstig artikel 79 van het Reglement voor de procesvoering in het *Publicatieblad van de Europese Unie* moet worden bekendgemaakt.
168. Om de behandeling ervan door het Gerecht te vergemakkelijken, wordt verzocht erop toe te zien dat de samenvatting van de middelen en voornaamste argumenten:
- gescheiden van de hoofdtekst van het verzoekschrift en de in het verzoekschrift genoemde bijlagen wordt overgelegd;
 - niet langer dan twee bladzijden is;
 - wordt opgesteld in de procestaal overeenkomstig het model op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie;
 - per e-Curia wordt toegezonden op het ogenblik van de neerlegging van het verzoekschrift, met vermelding van de zaak waarop zij betrekking heeft.
169. Elk verzoekschrift dat door meer dan tien verzoekende partijen wordt ingediend, moet vergezeld gaan van een tabel met een lijst van deze partijen.
170. Om de behandeling ervan door het Gerecht te vergemakkelijken, wordt verzocht dat deze tabel:
- in een afzonderlijke kolom de voornaam, naam, woonplaats en land van verblijf van elke partij vermeldt;
 - wordt opgesteld in de procestaal overeenkomstig het voorbeeld bij het indicatieve modelverzoekschrift op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie;
 - ook per e-mail, in de vorm van een gewoon elektronisch bestand dat met een tekstverwerkingsprogramma is gemaakt, wordt toegezonden aan het in punt 3 hierboven vermelde e-mailadres, met vermelding van de zaak waarop zij betrekking heeft of het referentienummer dat wordt toegekend bij de indiening van het verzoekschrift in e-Curia.
171. Indien het verzoekschrift wordt ingediend na een aanvraag voor rechtsbijstand, die ingevolge artikel 147, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering de beroepstermijn schorst, dient hiervan melding te worden gemaakt aan het begin van het inleidende verzoekschrift.
172. Indien het verzoekschrift wordt ingediend na de betekening van de beschikking waarbij op een aanvraag voor rechtsbijstand is beslist of, wanneer geen advocaat is aangewezen om de indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand te vertegenwoordigen, na de betekening van de beschikking waarin de advocaat wordt aangewezen die met de vertegenwoordiging van de indiener van de aanvraag wordt belast, moet in het verzoekschrift eveneens melding worden gemaakt van de datum waarop de beschikking aan de verzoeker is betekend.
173. Om de opstelling van het verzoekschrift in formeel opzicht te vergemakkelijken, kunnen de vertegenwoordigers van de partijen het document "Aide-mémoire – Verzoekschrift" en het indicatieve modelverzoekschrift raadplegen op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

2) Verweerschrift

174. De vermeldingen die het verweerschrift verplicht dient te bevatten, zijn opgenomen in artikel 81, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering.
175. De conclusies van de verweerder moeten nauwkeurig worden geformuleerd aan het begin of aan het einde van het verweerschrift.
176. Elke betwisting van de door de verzoeker gestelde feiten moet uitdrukkelijk worden geformuleerd en de betrokken feiten moeten nauwkeurig worden aangegeven.
177. Aangezien het rechtskader van het geding door het verzoekschrift wordt bepaald, moet het betoog in het verweerschrift, waar mogelijk, worden opgebouwd aan de hand van de middelen en grieven die in het verzoekschrift zijn aangevoerd.
178. Punt 166 hierboven is van toepassing op het verweerschrift.
179. In de zaken die op grond van artikel 270 VWEU aanhangig worden gemaakt, is het wenselijk dat de instellingen bij hun verweerschrift de aangehaalde handelingen van algemene strekking voegen die niet in het *Publicatieblad van de Europese Unie* zijn gepubliceerd, met vermelding van de datum van vaststelling, inwerkingtreding en, in voorkomend geval, intrekking ervan.

3) Replik en dupliek

180. Aangezien het kader en de middelen of grieven die in het geschil centraal staan reeds uitgebreid zullen zijn uiteengezet (of bestreden) in het verzoekschrift en het verweerschrift, hebben de repliek en de dupliek tot doel om de verzoeker en de verweerder de gelegenheid te bieden hun standpunt nader te omschrijven of hun betoog ten aanzien van een belangrijke vraag aan te scherpen en om te antwoorden op nieuwe punten in het verweerschrift en de repliek.
181. Wanneer de president overeenkomstig artikel 83, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering preciseert op welke punten deze processtukken betrekking zouden moeten hebben, zouden partijen zich op deze punten moeten concentreren.

B.2. Zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten

1) Inleidend verzoekschrift

182. Het verzoekschrift dient de vermeldingen en inlichtingen genoemd in artikel 177, leden 1 tot en met 3, van het Reglement voor de procesvoering te bevatten.
183. Bij het verzoekschrift moeten de documenten genoemd in artikel 177, leden 3 tot en met 5, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd.
184. De punten 163 tot en met 166 en 171 tot en met 173 hierboven zijn van toepassing op de verzoekschriften in zaken betreffende intellectuele eigendomsrechten.

2) Memorie van antwoord

185. De vermeldingen die de memorie van antwoord verplicht dient te bevatten, zijn opgenomen in artikel 180, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering.
186. De conclusies van de verweerder of de interveniënt moeten nauwkeurig worden geformuleerd aan het begin of aan het einde van de memorie van antwoord.
187. Bij de door de interveniënt neergelegde memorie van antwoord moeten de documenten genoemd in artikel 177, leden 4 en 5, van het Reglement voor de procesvoering worden overgelegd voor zover die niet eerder overeenkomstig artikel 173, lid 5, van het Reglement voor de procesvoering zijn overgelegd.

188. De punten 166, 176 en 177 hierboven zijn van toepassing op de memorie van antwoord.

3) Incidenteel beroep en memories van antwoord op het incidenteel beroep

189. Indien een andere partij in de procedure voor de kamer van beroep dan de verzoekende partij, nadat haar het verzoekschrift is betekend, de bestreden beslissing wil aanvechten op een ander punt dan in het verzoekschrift genoemd, moet deze partij tegelijk met de neerlegging van haar memorie van antwoord incidenteel beroep instellen. Dit incidentele beroep moet bij afzonderlijke akte worden ingesteld en voldoen aan de vereisten in de artikelen 183 en 184 van het Reglement voor de procesvoering.

190. Wanneer een dergelijk incidenteel beroep wordt ingesteld, kunnen de andere partijen in het geding een memorie van antwoord indienen waarvan het voorwerp is beperkt tot de conclusies, middelen en argumenten die in het incidentele beroep zijn aangevoerd.

B.3. Prejudiciële zaken

191. Iedere in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende kan desgewenst opmerkingen indienen over de vragen van een nationale rechterlijke instantie. Deze opmerkingen hebben tot doel het Gerecht duidelijkheid te verschaffen over de strekking van dit verzoek en vooral over de antwoorden die op de vragen van de verwijzende rechter zouden moeten worden gegeven. De aldus ingediende opmerkingen worden bij de sluiting van de schriftelijke behandeling aan alle belanghebbenden betekend.

192. Deze opmerkingen moeten weliswaar volledig zijn en meer bepaald het betoog bevatten dat ten grondslag kan worden gelegd aan het door het Gerecht te geven antwoord op de gestelde vragen, maar er hoeft niet te worden teruggekomen op het rechtskader of het feitelijke kader van het geschil zoals uiteengezet in de verwijzingsbeslissing, tenzij daarover aanvullende opmerkingen moeten worden gemaakt.

193. Met het oog op de publicatie van memories of schriftelijke opmerkingen op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie overeenkomstig artikel 202, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering is het van essentieel belang dat deze documenten geen persoonsgegevens bevatten.

VII. MONDELINGE BEHANDELING

A. Houden van zittingen

A.1. Gemeenschappelijke bepaling

194. Een hoofdpartij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende die op een pleitzitting wenst te worden gehoord, moet daartoe binnen drie weken, te rekenen vanaf de betekening van de sluiting van de schriftelijke behandeling aan de partijen, een met redenen omkleed verzoek indienen. Deze redengeving – die niet mag worden verward met een memorie of schriftelijke opmerkingen en niet langer mag zijn dan 3 pagina's – moet voortvloeien uit een concrete beoordeling van het nut van een pleitzitting voor de betrokken partij en er moet in worden aangegeven welke elementen van het procesdossier of het betoog volgens deze partij op een pleitzitting nader moeten worden uitgewerkt of omstandiger moeten worden weerlegd. Met het oog op een gericht debat mag geen algemene motivering worden gegeven, die beperkt is tot bijvoorbeeld een verwijzing naar het belang van de zaak.

A.2. Rechtstreekse beroepen

195. Zoals volgt uit artikel 106 van het Reglement voor de procesvoering houdt het Gerecht een pleitzitting ambtshalve dan wel op verzoek van een hoofdpartij.

196. Indien binnen de aan een hoofdpartij verleende termijn geen met redenen omkleed verzoek wordt ingediend, kan het Gerecht beslissen om op het beroep uitspraak te doen zonder mondelinge behandeling.

A.3. Prejudiciële zaken

197. Blijkens artikel 20, vierde alinea, van het Statuut omvat de mondelinge behandeling in beginsel twee onderscheiden fasen: de pleitzitting met het oog op het horen van de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden en het nemen van de conclusie door de advocaat-generaal. Ingevolge artikel 20, vijfde alinea, van het Statuut kan het Gerecht evenwel beslissen de zaak zonder conclusie van de advocaat-generaal te berechten, wanneer het van oordeel is dat in de zaak geen nieuwe rechtsvraag aan de orde is.
198. Pleitzittingen worden niet altijd georganiseerd. Het Gerecht houdt een pleitzitting telkens wanneer zij tot een beter begrip van de zaak en de daarbij op het spel staande belangen kan bijdragen, ongeacht of door de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden een daartoe een verzoek hebben gedaan.
199. Wanneer een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende niet aan de schriftelijke behandeling heeft deelgenomen, maar op een pleitzitting wenst te worden gehoord en daar een met redenen omkleed verzoek toe indient, wordt door het Gerecht een pleitzitting gehouden.

B. Voorbereiding van de pleitzitting

B.1. Gemeenschappelijke bepalingen

200. De president stelt de datum en het tijdstip van de pleitzitting vast en kan deze zo nodig uitstellen.
201. De partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden worden op zijn minst een maand op voorhand door de griffie opgeroepen voor de pleitzitting, onverminderd bijzondere situaties waarin de omstandigheden vergen dat zij op kortere termijn worden opgeroepen. Wanneer het Gerecht overeenkomstig artikel 106 bis of artikel 214 van het Reglement voor de procesvoering besluit in verschillende zaken een gemeenschappelijke pleitzitting te houden, wordt in de oproeping voor de zitting vermeld op welke zaken deze zitting betrekking heeft.
202. Ingevolge artikel 107, lid 2, en artikel 215, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt een verzoek om uitstel van een pleitzitting slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden aanvaard. Een dergelijk verzoek kan alleen door de hoofdpartijen of, in prejudiciële zaken, door een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende worden neergelegd en moet naar behoren met redenen zijn omkleed, in voorkomend geval vergezeld gaan van passende bewijsstukken en zo spoedig mogelijk na de oproeping naar het Gerecht worden ingediend.
203. Voor aanvang van elke openbare terechtzitting laat de griffier de volgende inlichtingen aanbrenge n vóór de zittingszaal: de datum en het uur van de pleitzitting, de bevoegde formatie, de zaak of zaken die zullen worden uitgeroepen, alsmede de namen van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden.
204. Een verzoek om bepaalde technische middelen te mogen gebruiken voor een presentatie moet op zijn minst twee weken vóór de datum van de pleitzitting worden ingediend. Indien de president het verzoek inwilligt, dient met de griffie te worden afgesproken op welke wijze dergelijke middelen zullen worden gebruikt, teneinde rekening te houden met eventuele technische of praktische problemen. De presentatie heeft uitsluitend tot doel om de gegevens in het procesdossier te illustreren en mag bijgevolg geen nieuwe middelen of nieuwe bewijzen bevatten. Het presentatiemateriaal wordt niet opgenomen in het procesdossier en wordt bijgevolg niet aan de andere partijen betekend, tenzij de president daar anders over beslist.
205. Gezien de beveiligingsmaatregelen die van kracht zijn voor de toegang tot de gebouwen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, wordt de vertegenwoordigers en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat aangeraden om het nodige te doen om minstens 20 minuten vóór aanvang van de pleitzitting in de zittingszaal aanwezig te zijn.

206. Het is gebruikelijk dat de leden van de rechtsprekende formatie een kort gesprek hebben over het verloop van de pleitzitting met de vertegenwoordigers en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat over het verloop van de pleitzitting.
207. Teneinde een optimale organisatie van de terechtzitting te waarborgen, wordt de partijen en hun vertegenwoordigers tevens verzocht om het Gerecht in datzelfde antwoord in kennis te stellen van elke bijzondere maatregel die hun doeltreffende deelname aan de terechtzitting kan vergemakkelijken, met name in geval van een handicap of van beperkte mobiliteit.
208. De vertegenwoordigers en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat wordt verzocht om ter voorbereiding van de pleitzitting het document "Aide-mémoire – Pleitzitting" te raadplegen op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

B.2. **Rechtstreekse beroepen**

209. Indien de vertegenwoordiger van een partij voornemens is de pleitzitting niet bij te wonen, wordt hij verzocht het Gerecht hiervan binnen een korte termijn na de oproeping in kennis te stellen.
210. Het Gerecht streeft ernaar om de vertegenwoordigers van de partijen drie weken voor de zitting een beknopt rapport ter terechtzitting te doen toekomen, dat dient ter voorbereiding van de pleitzitting.
211. Wanneer het Gerecht overeenkomstig artikel 106 bis van het Reglement voor de procesvoering besluit om in verschillende zaken een gemeenschappelijke pleitzitting te houden, wordt het voor elk van de betrokken zaken opgestelde beknopte rapport ter terechtzitting aan alle andere opgeroepen partijen in de proces taal betekend.
212. Het door de rechter-rapporteur opgestelde beknopte rapport ter terechtzitting vermeldt slechts de middelen en een korte samenvatting van de argumenten van de partijen.
213. Partijen kunnen op de pleitzitting opmerkingen maken over het beknopte rapport ter terechtzitting. In dat geval wordt van dergelijke opmerkingen akte genomen in het proces-verbaal van de terechtzitting.
214. Het beknopte rapport ter terechtzitting wordt op de dag van de pleitzitting vóór de zittingszaal ter beschikking van het publiek gesteld, tenzij de zitting achter gesloten deuren wordt gehouden.
215. Indien een partij voornemens is overeenkomstig artikel 45, lid 1, onder c) of onder d), van het Reglement voor de procesvoering een verzoek tot afwijking van de talenregeling in te dienen teneinde ter pleitzitting een andere taal dan de proces taal te gebruiken, moet zij dit verzoek minstens twee weken voor de datum van de terechtzitting worden indienen teneinde de goede organisatie ervan mogelijk te maken.

B.3. **Prejudiciële zaken**

216. Bij de oproeping voor de terechtzitting worden de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden in voorkomend geval ook in kennis gesteld van het eventuele ontbreken van een conclusie van de advocaat-generaal.
217. Onverminderd de mogelijkheid voor de lidstaten om hun eigen officiële taal of talen te gebruiken wanneer zij aan een pleitzitting deelnemen en de mogelijkheid voor derde landen om een van de in artikel 44 van het Reglement voor de procesvoering genoemde talen te gebruiken wanneer zij aan een prejudiciële procedure deelnemen, zijn de andere in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden gehouden te pleiten in de proces taal, zoals die overeenkomstig de regels van artikel 45, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering is bepaald.

218. De in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden wordt verzocht binnen een korte termijn met name mee te delen of zij voornemens zijn aan de terechtzitting deel te nemen, wat de naam is van de advocaat, de gemachtigde of de persoon die hen ter terechtzitting zal vertegenwoordigen, en over hoeveel spreektijd zij wensen te beschikken. De partijen in het hoofdgeding wordt tevens verzocht om desgewenst binnen diezelfde termijn een verzoek tot afwijking van de taalregeling in te dienen overeenkomstig artikel 45, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering. De afwijking kan gedeeltelijk zijn en met name betrekking hebben op de antwoorden op eventuele ter terechtzitting gestelde vragen. In dat geval moeten het aanvankelijke pleidooi van de betrokken partij en de finale repliek in de procestaal zijn gesteld.
219. Een tardief of onvolledig antwoord op de oproepingsbrieven van de griffie kan het goede verloop van de terechtzitting met name vanuit taalkundig oogpunt in gevaar brengen, waardoor deze zitting haar nut kan verliezen voor de beslechting van het aan het Gerecht voorgelegde geschil.
220. Tijdens het in punt 206 hierboven bedoelde gesprek kunnen de rechter-rapporteur en, in voorkomend geval, de advocaat-generaal de vertegenwoordigers en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat uitnodigen om ter terechtzitting nadere preciseringen te verstrekken over bepaalde vragen of om dieper in te gaan op een of ander specifiek aspect van de betrokken zaak.

C. Verloop van de pleitzitting

221. De vertegenwoordigers van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden moeten in toga pleiten en worden derhalve verzocht om hun eigen toga mee te brengen. Het Gerecht houdt enkele toga's ter beschikking van vertegenwoordigers die er geen zouden hebben. Aangezien het aantal en de beschikbare maten van deze toga's beperkt zijn, wordt de betrokken vertegenwoordigers verzocht het Gerecht daar vooraf van in kennis te stellen. De partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om zonder bijstand van een advocaat in rechte op te treden, pleiten niet in toga.
222. Een pleitzitting voor het Gerecht bestaat in de regel uit drie afzonderlijke delen:
- de eigenlijke pleidooien die erin bestaan dat:
 - i) zo nodig, een zeer korte samenvatting wordt gegeven van het ingenomen standpunt, met de klemtoon op de essentiële, schriftelijk uiteengezette middelen;
 - ii) zo nodig, bepaalde argumenten die tijdens de schriftelijke behandeling zijn uitgewerkt worden verduidelijkt, en eventueel nieuwe elementen worden aangevoerd die berusten op ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan na de sluiting van de schriftelijke behandeling en waarop dus in de schriftelijke bijdragen niet kon worden ingegaan;
 - iii) de door het Gerecht met het oog op de terechtzitting gestelde vragen worden beantwoord;
 - de eventuele vragen van het Gerecht;
 - eventuele replieken op de opmerkingen of op de vragen die ter terechtzitting zijn geformuleerd door de andere deelnemers aan de terechtzitting of door de leden van het Gerecht.
223. Elke partij of in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende moet, gelet op het doel van de pleitzitting zoals dat in punt 222 hierboven is omschreven, nagaan of het werkelijk zinvol is een pleidooi te houden dan wel of kan worden volstaan met een eenvoudige verwijzing naar de schriftelijke opmerkingen of de memories. In dit laatste geval kan de pleitzitting worden toegespitst op de beantwoording van de vragen van het Gerecht. Wanneer de vertegenwoordiger het noodzakelijk acht het woord te nemen, wordt hem aangeraden zich te beperken tot een uiteenzetting van bepaalde punten en voor andere naar de memories verwijzen.
224. Wanneer het Gerecht de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden voorafgaand aan de pleitzitting overeenkomstig artikel 89, lid 4, of artikel 210, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering heeft verzocht om hun pleidooien op een of meer specifieke punten toe te spitsen, dienen die punten als eerste aan bod te komen tijdens de pleidooien.

225. Doorgaans zal een pleidooi duidelijk en voor de leden van het Gerecht begrijpelijker zijn indien de betrokkene vrij spreekt aan de hand van aantekeningen in plaats van een vooraf opgestelde tekst voor te lezen. De vertegenwoordigers of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden wordt voorts verzocht hun presentatie van de zaak zo eenvoudig mogelijk te houden en bij voorkeur korte zinnen te gebruiken. De vertegenwoordigers wordt tevens verzocht hun pleidooi duidelijk te structureren en vooraf de opbouw van hun betoog aan te geven.
226. Om het Gerecht over bepaalde vraagstukken van technische orde voor te lichten, kan de president van de rechtsprekende formatie het de vertegenwoordigers van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden toestaan het woord te geven aan personen die weliswaar geen vertegenwoordiger zijn, maar beter in staat zijn om een standpunt in te nemen. Het optreden van deze personen vindt slechts plaats in tegenwoordigheid en onder de verantwoordelijkheid van de vertegenwoordiger van de betrokken partij of belanghebbende. Voordat zij het woord nemen, dienen deze personen hun identiteit bekend te maken.
227. De duur van de pleidooien kan variëren naargelang de aard of de bijzondere complexiteit van de zaak, het al dan niet bestaan van nieuwe feitelijke gegevens, het aantal en de procedurele status van de deelnemers aan de terechtzitting en het bestaan van eventuele maatregelen tot organisatie van de procesgang. Iedere hoofdpartij of in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende beschikt over 15 minuten en iedere interveniënt over 10 minuten voor zijn of haar pleidooi (in rechtstreekse beroepen beschikt elke hoofdpartij in een zitting in gevoegde zaken of in een gemeenschappelijke zitting over 15 minuten voor elke zaak en elke interveniënt over 10 minuten voor elke zaak), tenzij de griffie een andere spreektijd heeft toegewezen. Dit maximum betreft enkel het eigenlijke pleidooi; de tijd die nodig is voor de beantwoording van de ter zitting gestelde vragen en voor de re- en duplieken aan het einde van de zitting, valt erbuiten.
228. Indien de omstandigheden dit vereisen, kan om een andere dan de normale spreektijd worden verzocht bij een met redenen omkleed verzoek dat bij de griffie wordt ingediend en waarin de nodig geachte spreektijd is vermeld. In rechtstreekse beroepen moet dit verzoek ten minste twee weken voor de dag van de pleitzitting (of later in naar behoren met redenen omklede buitengewone omstandigheden) worden ingediend. In prejudiciële zaken moet dit verzoek in het antwoord op de oproepingsbrief worden geformuleerd. De vertegenwoordigers of de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om zonder bijstand van een advocaat in rechte op te treden, worden in kennis gesteld van de pleitduur waarover zij zullen beschikken naar aanleiding van een dergelijk verzoek tot verlenging van de spreektijd.
229. Wanneer meerdere vertegenwoordigers voor een partij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende optreden, mogen in beginsel slechts twee van hen pleiten en mag hun totale spreektijd niet langer zijn dan de spreektijd die in de punten 227 en 228 hierboven is genoemd. De antwoorden op de vragen van de rechters en de re- en duplieken aan het einde van de zitting mogen echter worden gegeven door andere vertegenwoordigers dan degenen die hebben gepleit.
230. Wanneer meerdere partijen of in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden voor het Gerecht hetzelfde standpunt verdedigen, wordt hun vertegenwoordigers verzocht om vóór de pleitzitting onderling af te stemmen, teneinde onnodige herhalingen in de pleidooien te voorkomen. De vertegenwoordigers van de betrokken partijen of belanghebbenden moeten er evenwel op toezien dat zij slechts een standpunt innemen namens de partijen of belanghebbenden die zij vertegenwoordigen en dat zij zich in rechtstreekse beroepen houden aan artikel 84 van het Reglement voor de procesvoering, waarin de voorwaarden worden vastgesteld waaronder in de loop van het geding nieuwe middelen bij het Gerecht kunnen worden voorgedragen.
231. Wanneer de vertegenwoordigers een beslissing van het Hof van Justitie, het Gerecht of het Gerecht voor ambtenarenzaken aanhalen, dienen zij de naam waarmee de zaak gewoonlijk wordt aangeduid, het zaaknummer en in voorkomend geval het relevante punt of de relevante punten te vermelden.
232. De pleiters en de personen die tijdens de terechtzitting het woord mogen voeren, wordt verzocht de eventuele anonimisering, weglating of verhulling van gegevens waartoe door de verwijzende rechter of het Gerecht is overgegaan, te eerbiedigen en geen persoonsgegevens te vermelden aan de hand waarvan de betrokkenen (opnieuw) kunnen worden geïdentificeerd.

233. In rechtstreekse beroepen kunnen de hoofdpartijen ingevolge artikel 85, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering bij wijze van uitzondering nog bewijs overleggen op de pleitzitting. In dat geval wordt aanbevolen een voldoende aantal exemplaren (waaronder, in voorkomend geval, een niet-vertrouwelijke versie voor de interveniënten) beschikbaar te stellen. De andere partijen worden ter terechtzitting gehoord over de ontvankelijkheid en de inhoud daarvan of, in voorkomend geval, indien de mondelinge behandeling na afloop van de terechtzitting nog niet is beëindigd, schriftelijk na de terechtzitting.
234. De actieve deelname van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden eindigt na afloop van de pleitzitting. Behalve in het uitzonderlijke geval dat de mondelinge behandeling wordt heropend als bedoeld in artikel 113 of artikel 222 van het Reglement voor de procesvoering, mogen de eerdergenoemde partijen of belanghebbenden geen schriftelijke of mondelinge opmerkingen meer maken, met name niet als reactie op de conclusie van de advocaat-generaal, wanneer de president de pleitzitting voor gesloten heeft verklaard.

D. Deelname aan een terechtzitting per videoconferentie

D.1. Verzoek om gebruik te maken van videoconferentie

235. Indien de vertegenwoordiger van een partij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende of een partij in het hoofdgeding die bevoegd is om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat om gezondheidsredenen (bijvoorbeeld om persoonlijke medische redenen of door reisbeperkingen wegens een epidemie), veiligheidsredenen of andere ernstige redenen (bijvoorbeeld een staking in de luchtvaartsector) niet fysiek kan deelnemen aan een pleitzitting waarvoor hij of zij is opgeroepen, dient hij of de betrokken partij bij afzonderlijke akte een met redenen omkleed verzoek in te dienen om aan de pleitzitting deel te nemen via videoconferentie.
236. Met het oog op een doeltreffende behandeling door het Gerecht moet het verzoek worden ingediend zodra de oorzaak van de verhindering bekend is en moet het:
- op nauwkeurige en onderbouwde wijze de aard van de aangevoerde verhindering uiteenzetten;
 - de gegevens bevatten van een persoon met wie in voorkomend geval vóór de zitting technische en tolkproeven kunnen worden uitgevoerd;
 - in voorkomend geval, het volgnummer vermelden van de laatste zaak waarin de vertegenwoordiger of de partij per videoconferentie heeft deelgenomen aan een zitting voor het Gerecht of het Hof van Justitie.
237. De griffie betekent aan de partij of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende die het verzoek om per videoconferentie deel te nemen aan de pleitzitting heeft ingediend, de beslissing die de president op dat verzoek heeft genomen. Dat verzoek en die beslissing worden eveneens betekend aan de andere partijen in de zaak of in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden.
238. Indien deze beslissing gunstig is, wordt de persoon wiens gegevens de vertegenwoordiger of de partij in het hoofdgeding die bevoegd is om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat vooraf in zijn verzoek heeft verstrekt, door de technische diensten van het Hof van Justitie van de Europese Unie benaderd om zo spoedig mogelijk technische proeven en tolkproeven te organiseren waaraan de vertegenwoordiger of de partij verplicht moet deelnemen.
239. Indien de tests afdoende blijken, kan de partij of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende daadwerkelijk per videoconferentie deelnemen aan de pleitzitting, en worden de andere partijen of belanghebbenden daarvan in kennis gesteld. Indien de tests niet afdoende blijken, worden de partijen of de belanghebbenden in kennis gesteld van de gevolgen die dat heeft voor de handhaving of het uitstel van de zitting.

D.2. Technische voorwaarden

240. Het gebruik van videoconferenties voor pleitzittingen vereist een hoge geluids- en beeldkwaliteit en een perfect stabiele verbinding, die worden beoordeeld tijdens de tests vóór de zitting.
241. Het Gerecht behoudt zich dienaangaande het recht voor de technische oplossing te kiezen die voldoende veiligheid en betrouwbaarheid biedt voor een goede verbinding en bijgevolg voor een doeltreffende deelname van de partijen aan de terechtzitting onder soortgelijke voorwaarden als bij een terechtzitting in persoon. Het gebruik van specifieke videoconferentieapparatuur of van enig ander virtueel vergadersysteem kan slechts worden toegestaan na goedkeuring door het Gerecht en nadat alle noodzakelijke waarborgen betreffende de kwaliteit en de stabiliteit van de verbinding zijn verkregen. In dit verband worden partijen uitgenodigd de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7040/nl/) te raadplegen, zowel voor de technische vereisten waaraan partijen wordt verzocht te voldoen als voor de praktische aanbevelingen die in acht moeten worden genomen bij deelneming aan een pleitzitting per videoconferentie.
242. Wanneer de vertegenwoordiger of de partij in het hoofdgeding die bevoegd is om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat per videoconferentie aan de zitting deelneemt, mag hij of zij enkel de taal gebruiken waarin hij of zij volgens het Reglement voor de procesvoering mag pleiten en kan hij of zij, onverminderd toekomstige ontwikkelingen, slechts beschikken over vertolking naar deze taal.

D.3. Praktische aanbevelingen

243. Op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie staan praktische aanbevelingen voor vertegenwoordigers of partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat die per videoconferentie pleiten.

E. Vertolking

244. Om het werk van de tolken te vergemakkelijken wordt de vertegenwoordigers of de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat verzocht de eventuele tekst of schriftelijke voorbereiding van hun pleidooi vooraf per e-mail (interpretation@curia.europa.eu) aan de tolkendienst toe te zenden.
245. De vertrouwelijkheid van de pleitnota's wordt verzekerd. Om elk misverstand te voorkomen, dient de naam van de partij of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende te worden vermeld. De pleitnota's worden niet in het procesdossier opgenomen en worden na de terechtzitting vernietigd.
246. De vertegenwoordigers en de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat worden eraan herinnerd dat, naargelang van het geval, slechts enkele leden van het Gerecht het pleidooi volgen in de taal waarin het wordt uitgesproken, en dat de andere leden de simultane vertolking beluisteren. Met het oog op een goed verloop van de pleitzitting en het behoud van de hoge kwaliteit van de simultaanvertolking wordt deze vertegenwoordigers en deze partijen dringend verzocht langzaam en rechtstreeks in de microfoon te spreken.
247. Wanneer de vertegenwoordigers of de partijen in het hoofdgeding die bevoegd zijn om in rechte op te treden zonder bijstand van een advocaat voornemens zijn bepaalde teksten of documenten letterlijk te citeren, vooral wanneer het gaat om passages die niet in het procesdossier voorkomen, is het nuttig die passages vóór de pleitzitting aan de tolken mee te delen. Hetzelfde geldt voor eventueel moeilijk te vertalen begrippen.

F. Proces-verbaal van de pleitzitting

248. De griffier maakt van elke pleitzitting een proces-verbaal in de procestaal op, met daarin:
- de vermelding van de zaak;

- de datum, het uur en de plaats van de terechtzitting;
 - in voorkomend geval, de vermelding of het een zitting met gesloten deuren betreft dan wel een zitting die wordt uitgezonden;
 - de namen van de aanwezige rechters, griffier en, in voorkomend geval, advocaat-generaal;
 - de namen en de hoedanigheid van de aanwezige vertegenwoordigers van de partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden;
 - in voorkomend geval, in het geval van rechtstreekse beroepen, de vermelding van de opmerkingen over het beknopte rapport ter terechtzitting;
 - de namen, voornamen, hoedanigheid en woonplaats van, in voorkomend geval, de gehoorde getuigen of deskundigen;
 - in voorkomend geval, de vermelding van de ter terechtzitting overgelegde processtukken of stukken en, voor zover nodig, de ter terechtzitting afgelegde verklaringen;
 - de door het Gerecht of de president ter terechtzitting genomen beslissingen;
249. Wanneer overeenkomstig artikel 106 bis of artikel 214 van het Reglement voor de procesvoering een gemeenschappelijke pleitzitting in meerdere zaken wordt gehouden, wordt in het dossier van elke zaak een procesverbaal met dezelfde inhoud voor alle betrokken zaken opgenomen in de procestaal.

G. Uitzending van de terechtzittingen

250. De terechtzittingen van het Gerecht zullen kunnen worden uitgezonden overeenkomstig de voorwaarden van artikel 110 bis en artikel 219 van het Reglement voor de procesvoering, na de inwerkingtreding van het in lid 4 van die artikelen bedoelde besluit.
251. Indien een partij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende van mening is dat de pleitzitting waarvoor zij of hij is opgeroepen niet mag worden uitgezonden, brengt zij of hij het Gerecht daar zo spoedig mogelijk schriftelijk van op de hoogte, waarbij zij of hij de omstandigheden die haar of zijn standpunt kunnen rechtvaardigen dat van uitzending wordt afgezien gedetailleerd uiteenzet. Deze motivering – die niet mag worden verward met een memorie of schriftelijke opmerkingen en niet langer mag zijn dan 3 pagina's – moet voortvloeien uit een concrete beoordeling van de onwenselijkheid om de pleitzitting uit te zenden. Om het Gerecht beter te kunnen begeleiden in zijn beslissing, mag de motivering niet van algemene aard zijn, bijvoorbeeld doordat er enkel in wordt verwezen naar de gevoeligheid van de zaak voor de betrokken partij of belanghebbende.
252. De partijen of de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden worden tijdig vóór de terechtzitting in kennis gesteld van de beslissing van het Gerecht.
253. De video-opname van de uitgezonden pleitzittingen blijft tot een maand na de sluiting van de pleitzitting beschikbaar op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Indien een partij of een in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbende van mening is dat de video-opname van een pleitzitting waaraan zij of hij heeft deelgenomen, van die website moet worden verwijderd, kan zij of hij een verzoek richten aan het Gerecht, waarbij zij of hij de omstandigheden uiteenzet die dit kunnen rechtvaardigen. Indien dit verzoek wordt ingewilligd, wordt de betrokken opname onmiddellijk van de website verwijderd.

H. Lezing van de conclusie van de advocaat-generaal en uitspraak van het eindarrest

254. De partijen en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden worden door de griffie in kennis gesteld van de datum van het eindarrest, en in voorkomend geval van de datum waarop de advocaat-generaal conclusie zal nemen in de hen betreffende zaak, maar zijn niet verplicht zich naar Luxemburg te begeven.

255. De tekst van de conclusie en van het arrest wordt door de griffie aan partijen en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden betekend en in de beschikbare talen gepubliceerd op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

VIII. RECHTSBIJSTAND

A.1. Rechtstreekse beroepen

256. Ingevolge artikel 147, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering moet verplicht gebruik worden gemaakt van een formulier voor de indiening van een aanvraag voor rechtsbijstand. Dit formulier is in alle officiële talen van de Unie beschikbaar op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie.
257. De indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand die niet door een advocaat wordt vertegenwoordigd ten tijde van de indiening van het aanvraagformulier voor rechtsbijstand, kan het naar behoren ingevulde en ondertekende formulier overeenkomstig artikel 147, lid 6, van het Reglement voor de procesvoering in papieren versie per post of door terhandstelling indienen op het adres dat in punt 3 hierboven is vermeld. Een niet met de hand ondertekend formulier wordt niet in behandeling genomen.
258. Wanneer de indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand door een advocaat wordt vertegenwoordigd ten tijde van de indiening van het aanvraagformulier voor rechtsbijstand, dient de neerlegging overeenkomstig artikel 72, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering te geschieden, rekening houdend met de voorschriften in punt 121 hierboven.
259. Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand strekt ertoe het Gerecht overeenkomstig artikel 147, leden 3 en 4, van het Reglement voor de procesvoering de nodige informatie te verschaffen om naar behoren op de aanvraag voor rechtsbijstand te kunnen beslissen. Deze informatie heeft betrekking op:
- gegevens betreffende de financiële situatie van de indiener van de aanvraag en,
 - ingeval het beroep nog niet is ingesteld, gegevens betreffende het voorwerp van dit beroep, de feiten van de zaak en de aangevoerde argumenten.
260. Opdat zijn aanvraag in aanmerking kan worden genomen, dient de indiener van de aanvraag bij het aanvraagformulier voor rechtsbijstand de stukken ter staving van de informatie bedoeld in punt 259 hierboven over te leggen.
261. Indien van toepassing, dienen bij het aanvraagformulier voor rechtsbijstand de stukken te worden overgelegd die worden genoemd in artikel 51, leden 2 en 3, en in artikel 78, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering. Bovendien moeten de in artikel 51, leden 2 en 3, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde documenten in elke stand van het geding op verzoek kunnen worden overgelegd.
262. Het naar behoren ingevulde aanvraagformulier voor rechtsbijstand en de bewijsstukken moeten begrijpelijk zijn op zich.
263. Indien de indiener zijn aanvraag opnieuw indient zonder dat de nieuwe aanvraag op nieuwe elementen steunt, wordt de aanvraag niet ingeschreven en wordt de indiener daarvan in kennis gesteld.
264. Onverminderd de mogelijkheid voor het Gerecht om krachtens de artikelen 89 en 90 van het Reglement voor de procesvoering om inlichtingen of om overlegging van aanvullende documenten te verzoeken, kan de aanvraag voor rechtsbijstand niet achteraf worden aangevuld met addenda. Indien dergelijke addenda worden neergelegd zonder dat het Gerecht erom heeft verzocht, worden zij geweigerd. In buitengewone gevallen kunnen evenwel bewijsstukken betreffende de behoefte van de indiener van de aanvraag achteraf nog worden aanvaard indien een passende uitleg wordt gegeven voor de te late indiening ervan.
265. De indiening van de aanvraag voor rechtsbijstand heeft tot gevolg dat de beroepstermijn wordt geschorst, en niet gestuit, tot de betekening van de beschikking waarbij op deze aanvraag wordt beslist, of, wanneer in deze beschikking geen advocaat wordt aangewezen om de indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand te vertegenwoordigen, tot en met de datum van betekening van de beschikking waarbij een advocaat wordt aangewezen om de betrokkene te vertegenwoordigen. De resterende beroepstermijn voor de indiening van het verzoekschrift kan dus uiterst kort zijn. De begunstigde van de rechtsbijstand, die naar behoren door een advocaat wordt vertegenwoordigd, wordt aanbevolen er bijzonder nauwlettend op toe te zien dat de wettelijke termijn in acht wordt genomen.

A.2. Prejudiciële zaken

266. Indien een partij in het hoofdgeding niet of slechts ten dele tot betaling van de proceskosten voor het Gerecht in staat is, kan zij in elke stand van het geding rechtsbijstand aanvragen onder de voorwaarden van de artikelen 239 tot en met 241 van het Reglement voor de procesvoering.
267. De indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand die niet door een advocaat wordt vertegenwoordigd kan zijn aanvraag in papieren versie per post of door terhandstelling op het in punt 3 hierboven vermelde adres neerleggen ter griffie. Een niet met de hand ondertekende aanvraag wordt niet in behandeling genomen.
268. Wanneer de indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand wordt vertegenwoordigd door een advocaat of door een daartoe gemachtigde persoon die bij de indiening van zijn aanvraag voor rechtsbijstand niet de hoedanigheid van advocaat heeft, wordt de aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 205 van het Reglement voor de procesvoering.
269. Om in aanmerking te kunnen worden genomen, moeten de aanvragen voor rechtsbijstand vergezeld gaan van alle noodzakelijke inlichtingen en bewijzen, zodat het Gerecht de daadwerkelijke financiële situatie van de aanvrager kan onderzoeken. In dit licht is het van belang dat de indiener van de aanvraag voor rechtsbijstand het Gerecht documenten verstrekt die betrekking hebben op zowel de inkomsten en toelagen van verschillende aard die hij ontvangt (zoals een loonbriefje, bankafschrift of een door een overheidsinstantie of socialezekerheidsinstelling afgegeven document) als de kosten die hij moet betalen (zoals een huur- of kredietovereenkomst, een attest met betrekking tot de schoolkosten van een kind ten laste, ereloonstaten of facturen). Omdat het Gerecht in prejudiciële zaken uitspraak doet op het verzoek van een rechterlijke instantie van een lidstaat, moeten de partijen in het hoofdgeding eventuele rechtsbijstand met voorrang bij die rechterlijke instantie of bij de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat aanvragen, aangezien de door het Gerecht toegekende bijstand ondergeschikt is aan de bijstand die op nationaal niveau wordt verleend. Overeenkomstig artikel 239, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering legt de aanvrager, indien hij reeds rechtsbijstand bij de verwijzende rechter heeft verkregen, de beslissing van deze rechter over en preciseerd hij wat de reeds toegekende bedragen dekken.
270. Wanneer het Gerecht de aanvraag voor rechtsbijstand inwilligt, draagt het slechts de kosten in verband met de bijstand en de vertegenwoordiging van de aanvrager voor het Gerecht, in voorkomend geval binnen de grenzen gesteld door de rechtsprekende formatie.

IX. SPOEDPROCEDURES

A. Versnelde procedure

A.1. Rechtstreekse beroepen

1) Verzoek om een versnelde procedure

271. Ingevolge artikel 152, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering moet het verzoek om een versnelde procedure bij afzonderlijke akte worden ingediend op het tijdstip van neerlegging van het verzoekschrift dan wel het verweerschrift, en een motivering bevatten waarin de bijzondere spoedeisendheid van de zaak en de overige relevante omstandigheden nauwkeurig zijn omschreven.
272. Om het voor de griffie eenvoudiger te maken om het verzoek om een versnelde procedure onmiddellijk te behandelen, moet op de eerste pagina van dit verzoek worden vermeld dat het op grond van de artikelen 151 en 152 van het Reglement voor de procesvoering wordt neergelegd.
273. Een verzoekschrift of een verweerschrift dat is ingediend door de partij die om de versnelde procedure verzoekt, mag in beginsel niet meer dan 25 pagina's tellen. Dit verzoekschrift of verweerschrift moet worden ingediend overeenkomstig de voorschriften van de punten 162 tot en met 172 hierboven of de punten 174 tot en met 179 hierboven.

274. Het verdient aanbeveling dat de partij die verzoekt om toepassing van de versnelde procedure, in haar verzoek aangeeft welke middelen, argumenten of passages van de betrokken memorie (verzoekschrift of verweerschrift) slechts zijn aangevoerd voor het geval dat niet volgens deze procedure uitspraak zou worden gedaan. Deze in artikel 152, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde gegevens dienen nauwkeurig in het verzoek te worden aangegeven, met vermelding van de nummers van de betrokken alinea's.

2) Verkorte versie

275. Het verdient aanbeveling om het verzoek om een versnelde procedure dat de in punt 274 hierboven bedoelde gegevens bevat, vergezeld te doen gaan van een verkorte versie van de betrokken memorie.

276. Deze verkorte versie moet aan de volgende aanwijzingen voldoen om zo snel mogelijk te kunnen worden behandeld:

- a) de verkorte versie heeft dezelfde vorm als de oorspronkelijke versie van de betrokken memorie, waarvan de weggelaten passages worden aangegeven door de vermelding "omissis" tussen vierkante haken;
- b) de alinea's die in de verkorte versie behouden blijven, dragen hetzelfde nummer als in de oorspronkelijke versie van de betrokken memorie;
- c) indien de verkorte versie niet naar alle bijlagen bij de oorspronkelijke versie van de betrokken memorie verwijst, worden de weggelaten bijlagen in de staat van bijlagen bij de verkorte versie aangegeven door de vermelding "omissis";
- d) de bijlagen die in de verkorte versie behouden blijven, dragen hetzelfde nummer als in de staat van bijlagen bij de oorspronkelijke versie van de betrokken memorie;
- e) de in de staat van bijlagen bij de verkorte versie genoemde bijlagen worden bij deze versie gevoegd.

277. Wanneer het Gerecht op grond van artikel 151, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering verzoekt om overlegging van een verkorte versie van de memorie, moet deze versie, tenzij anders aangegeven, overeenkomstig bovenstaande aanwijzingen worden opgesteld.

3) Verweerschrift

278. De verweerder moet binnen een termijn van één maand antwoorden op:

- het verzoekschrift, indien de verzoeker in zijn verzoek niet heeft aangegeven welke middelen, argumenten of passages van zijn verzoekschrift slechts in aanmerking moeten worden genomen voor het geval dat niet volgens de versnelde procedure uitspraak zou worden gedaan;
- de middelen en argumenten in het verzoekschrift, gelezen in het licht van de aanwijzingen in het verzoek om een versnelde procedure, indien de verzoeker dergelijke aanwijzingen verstrekt;
- de middelen en argumenten die in de verkorte versie van het verzoekschrift zijn aangevoerd, indien een dergelijke verkorte versie bij het verzoek is gevoegd.

279. Indien het Gerecht nog vóór de neerlegging van het verweerschrift door de verweerder beslist om het verzoek om een versnelde procedure af te wijzen, wordt de in artikel 154, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering gestelde termijn van één maand voor de neerlegging van deze memorie verlengd met een extra maand.

280. Indien het Gerecht beslist om het verzoek om een versnelde procedure af te wijzen nadat de verweerder zijn verweerschrift heeft neergelegd binnen de in artikel 154, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering gestelde termijn van één maand, wordt hem een nieuwe termijn van één maand verleend, te rekenen vanaf de betekening van de beslissing tot afwijzing van het verzoek om een versnelde procedure, om hem de mogelijkheid te bieden zijn verweerschrift te vervolledigen.

4) **Mondelinge behandeling**

281. Aangezien in het kader van een versnelde procedure de schriftelijke behandeling in beginsel is beperkt tot één memoriwisseling, ligt het accent op de mondelinge behandeling en wordt binnen korte termijn na de sluiting van de schriftelijke behandeling een terechtzitting gehouden. Het Gerecht kan niettemin beslissen om zonder mondelinge behandeling uitspraak te doen indien de hoofdpartijen binnen een door de president gestelde termijn te kennen geven dat zij afzien van deelname aan een pleitzitting en het Gerecht zich voldoende voorgelicht acht door de stukken in het procesdossier.
282. Wanneer het Gerecht geen toestemming voor de neerlegging van een memorie in interventie heeft gegeven, kan de interveniënt zijn opmerkingen alleen mondeling maken, vooropgesteld dat een pleitzitting wordt gehouden.

A.2. **Prejudiciële zaken**

283. Overeenkomstig de artikelen 237 en 238 van het Reglement voor de procesvoering kan een prejudiciële zaak op verzoek van de verwijzende rechter of ambtshalve volgens een versnelde procedure worden behandeld.

B. Opschorting en andere voorlopige maatregelen in rechtstreekse beroepen

284. Ingevolge artikel 156, lid 5, van het Reglement voor de procesvoering moet het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging of tot verkrijging van andere voorlopige maatregelen bij afzonderlijke akte worden ingediend. Het moet begrijpelijk zijn op zich, zonder dat het nodig is het verzoekschrift in de hoofdzaak erbij te nemen, daaronder begrepen de bijlagen bij het verzoekschrift.
285. Om het voor de griffie eenvoudiger te maken om het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging of tot verkrijging van andere voorlopige maatregelen onmiddellijk te behandelen, moet op de eerste pagina van dit verzoek worden vermeld dat het op grond van artikel 156 van het Reglement voor de procesvoering wordt neergelegd en, in voorkomend geval, dat het een verzoek op grond van artikel 157, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering bevat.
286. Het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging of tot verkrijging van andere voorlopige maatregelen moet in de eerste plaats het voorwerp van het geschil vermelden alsmede, op duidelijke en beknopte wijze, de middelen feitelijk en rechtens waarop het beroep in de hoofdzaak is gebaseerd en op grond waarvan dit beroep aanvankelijk gegrond voorkomt (*fumus boni juris*). In de tweede plaats moet er nauwkeurig in worden aangegeven om welke maatregel(en) wordt verzocht. In de derde plaats moeten de omstandigheden waaruit het spoedeisende karakter van het verzoek blijkt op gemotiveerde en gedocumenteerde wijze worden vermeld.
287. Overeenkomstig artikel 156, lid 4, tweede volzin, van het Reglement voor de procesvoering moet het verzoek in kort geding alle beschikbare bewijzen en bewijsoanbiedingen bevatten die de toekenning van de voorlopige maatregelen kunnen rechtvaardigen. De kortgedingrechter moet dus beschikken over concrete en nauwkeurige aanwijzingen die worden gestaafd door gedetailleerde en in voorkomend geval gecertificeerde bewijsstukken of door bewijsoanbiedingen waaruit blijkt in welke situatie de partij die om voorlopige maatregelen verzoekt zich bevindt en aan de hand waarvan de gevolgen kunnen worden beoordeeld die zouden kunnen voortvloeien uit het uitblijven van de gevraagde maatregelen.
288. Aangezien het verzoek in kort geding is bedoeld om in een summiere procedure de *fumus boni juris* te kunnen beoordelen, mag daarin niet de volledige tekst van het verzoekschrift in de hoofdzaak worden overgenomen.
289. Wil een verzoek in kort geding met spoed kunnen worden behandeld, dan mag het, rekening houdend met het voorwerp en de omstandigheden van de zaak, in beginsel niet meer dan 25 pagina's tellen.

X. INWERKINGTREDING VAN DEZE PRAKTISCHE UITVOERINGSBEPALINGEN

290. Deze PUB strekt tot intrekking en vervanging van de Praktische uitvoeringsbepalingen van 20 mei 2015 (PB 2015, L 152, blz. 1), zoals gewijzigd op 13 juli 2016 (PB 2016, L 217, blz. 78), 17 oktober 2018 (PB 2018, L 294, blz. 23) en 1 februari 2023 (PB 2023, L 73, blz. 58), en zoals gerectificeerd op 17 oktober 2018 (PB 2018, L 296, blz. 40).
291. Deze PUB worden bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en treden in werking op 1 september 2024.

Luxemburg, 10 juli 2024.

De griffier
V. DI BUCCI

De president
M. VAN DER WOUDE

BIJLAGE 1

Lijst van vermeldingen (punten 15, 16 en 18 van deze PUB)

AJ	Rechtsbijstand
DEP	Begroting van de proceskosten
Int, gevolgd door een nummer in Romeinse cijfers dat de chronologische volgorde aangeeft waarin de verzoeken tot interventie zijn ingediend	Interventie
INTP	Vertolking
OP	Verzet tegen een bij verstek gewezen arrest
OST	Verzuim om te beslissen
R	Kort geding
REC	Rectificatie
RENV	Terugverwijzing (na vernietiging naar aanleiding van een hogere voorziening)
REV	Herziening
TO	Derdenverzet

BIJLAGE 2

Voorwaarden waarvan de niet-inachtneming reden is om het verzoekschrift niet te betekenen (punt 131 van deze PUB)

Indien regularisatie van de navolgende punten uitblijft, kan dit ertoe leiden dat het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard, zults overeenkomstig artikel 78, lid 6, en artikel 177, lid 6, van het Reglement voor de procesvoering.

	Rechtstreekse beroepen (andere dan zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten)	Zaken betreffende intellectuele-eigendomsrechten
a)	overlegging van het document bedoeld in artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering, tenzij een dergelijk document reeds is neergelegd met het oog op de opening van een account voor toegang tot e-Curia (artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)	overlegging van het document bedoeld in artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering, tenzij een dergelijk document reeds is neergelegd met het oog op de opening van een account voor toegang tot e-Curia (artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)
b)	overlegging van het bewijs van het bestaan rechtens van de privaatrechtelijke rechtspersoon (artikel 78, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering)	overlegging van het bewijs van het bestaan rechtens van de privaatrechtelijke rechtspersoon (artikel 177, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering)
c)	overlegging van de volmacht indien de vertegenwoordigde partij een privaatrechtelijke rechtspersoon is (artikel 51, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)	overlegging van de volmacht indien de vertegenwoordigde partij een privaatrechtelijke rechtspersoon is (artikel 51, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)
d)	overlegging van de bestreden handeling (beroep tot nietigverklaring) of het bewijsstuk betreffende de datum van de uitnodiging tot handelen (beroep wegens nalaten) (artikel 21, tweede alinea, van het Statuut; artikel 78, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering)	overlegging van de bestreden beslissing van de kamer van beroep (artikel 177, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)
e)	overlegging van de klacht in de zin van artikel 90, lid 2, van het Ambtenarenstatuut en het besluit houdende antwoord op de klacht (artikel 78, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)	
f)	overlegging van een exemplaar van de overeenkomst die het arbitragebeding bevat (artikel 78, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)	
g)		vermelding van de namen van alle partijen in de procedure voor de kamer van beroep en de door hen opgegeven adressen voor de kennisgevingen, indien de omstandigheden dat rechtvaardigen (artikel 177, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)
h)	vermelding van de datum van indiening van de klacht in de zin van artikel 90, lid 2, van het Ambtenarenstatuut en van de datum van kennisgeving van het besluit houdende antwoord op de klacht (artikel 78, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)	vermelding van de datum van de betekening van de beslissing van de kamer van beroep (artikel 177, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)

BIJLAGE 3

Vormvoorschriften waarvan de niet-inachtneming reden voor uitstel van de betekening is (punt 132 van deze PUB)

a)	vermelding van de woonplaats van de verzoeker [artikel 21, eerste alinea, van het Statuut; artikel 76, onder a), en artikel 177, lid 1, onder a), van het Reglement voor de procesvoering]
b)	vermelding van het adres van de vertegenwoordiger van de verzoeker [artikel 76, onder b), en artikel 177, lid 1, onder b), van het Reglement voor de procesvoering]
c)	nieuw origineel van het verzoekschrift dat is ingekort (punten 160 en 161 van deze PUB)
d)	nieuw origineel met identieke inhoud van het verzoekschrift waarvan de alinea's zijn genummerd [punt 109, onder c), van deze PUB]
e)	nieuw origineel met identieke inhoud van het verzoekschrift waarvan de pagina's zijn genummerd [punt 109, onder d), van deze PUB]
f)	overlegging van de staat van bijlagen die de verplichte vermeldingen bevat (artikel 72, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering; punt 115 van deze PUB)
g)	overlegging van de in het verzoekschrift vermelde bijlagen die niet zijn overgelegd (artikel 72, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering)
h)	overlegging van de bijlagen met nummering van de pagina's [punt 118, onder c), van deze PUB]
i)	overlegging van de genummerde bijlagen [punt 118, onder a), van deze PUB]

BIJLAGE 4

Vormvoorschriften waarvan de niet-inachtneming de betekening niet verhindert (punt 133 van deze PUB)

a)	overlegging van het document bedoeld in artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering voor elke verdere advocaat, tenzij een dergelijk document reeds is neergelegd met het oog op de opening van een account voor toegang tot e-Curia (artikel 51, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)
b)	in andere zaken dan die betreffende intellectuele-eigendomsrechten, overlegging van de samenvatting van de middelen en voornaamste argumenten (punten 167 en 168 van deze PUB)
c)	overlegging van de vertaling in de procestaal van een stuk dat in een andere taal dan de procestaal is gesteld (artikel 46, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering)
d)	overlegging van de tabel met de lijst van verzoekers wanneer er meer dan tien verzoekers zijn (punten 169 en 170 van deze DPE)
e)	uiteenzetting van het raamwerk of een inhoudsopgave (punt 110 van deze PUB)